

UNIVERSAL
LIBRARY

OU-234067

UNIVERSAL
LIBRARY

بنام ظل سبحانی غده شکوه و شکست

ظلال

طبع زاده محمد طلعت یزدی

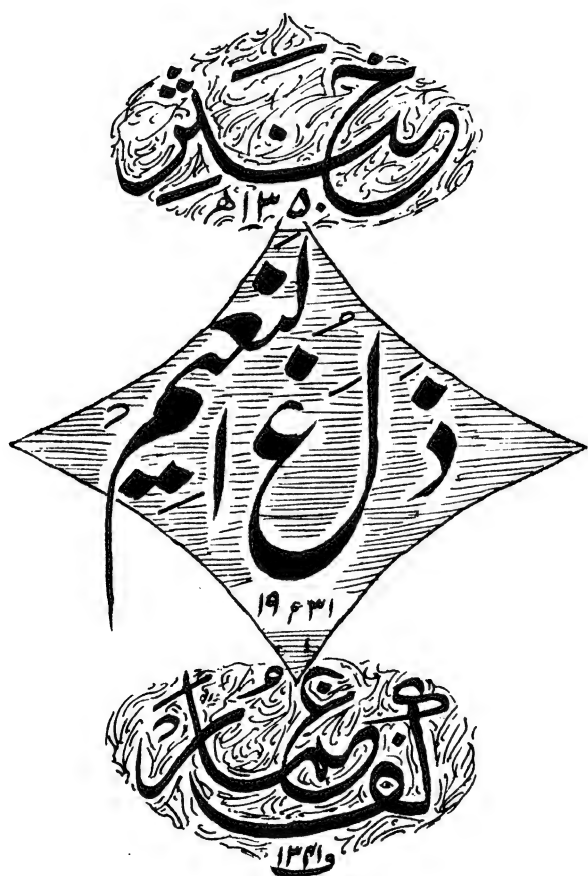
ایرانی

مطبوعه اعظم شهر پریس چارمینا جیدر آباد

دکن

مطبوعہ اعظم اسٹیم پریس چارمینار حیدر آباد دکن

دیباجہ

خداوند این رہے را راہے بکشا و بروئے نیازش دے باز ناما
 باز عان فرمانت و پیروی و خشور و خشورانت بہ اطاعت
 اولی الامرے کراید کہ تو را شاید و گرنہ بے عنایت از این شت
 خاک چہ آید مگر آنکہ ہوائے آتش عشقت را بروئے زاید باے
 پیوستہ درود باری بر روح پر فتوح آنکہ ظہور نورش در ظاہر آخر
 و در باطن اول بود۔ سیما بر آل امجاد او باد **اللیٰ یوم السناد**

قطعہ

تا مہر نبوت بسر شانہ او زد لولا کہ سبیل شد و در نامہ فرو زد
 اندم کہ قدم در حرم کعبہ لزد بر شانہ او دست خدا پے نکو زد

سنگ محک و تجربہ بگرفت بدش برکاسہ پر و سوسہ بیہدہ گوزد
 طلعت ز سرخیا کھن جابہ مهرش خطی بسر صفحہ و بخرقہ رفوزد
 اما بعد بندہ در گاہ مایح نواب میر عثمان علیخان بہا
 بادشاہ ملک دکن خلد اللہ ملکہ محمد خاں متخلص بہ طلعت یزدی
 معروض حضور ذات ملکہ صفات باریابان در بار شاہی میدا
 کہ عقل اوراک و ضمیر پاک آن سایہ گزینان ظل الہی شاہید و
 گواہ است ز حال ذرہ ناچیز ذالمسکنہ بحضور بیضائی ذوالسلطنہ کہ نمود
 بہ اوست چہ کند جز آنکہ جز دست بہ دعا بر وارد و عنان زبان
 بہ بیان ثنائے سلطان زمان و بادشاہ جہان سپارد ہزاران
 ہزار شکر و حمد فراوان و سپاس بیکران خدائے ذوالہمن است کہ
 در دکن چون من بندہ را کہ لا یعرف الہر و البر و لا یعلم البر
 و البر است چنین توفیق رفیق طریق شاہ سناسی فرمود تا در حدیقہ
 ہمیشہ بہار ادب و روزگار از در پر بار مہج و ثنا شاخہ تازہ سر و باغبان
 گلستان عنوانش برائے نام چنین حلقہ بر در زد کہ بہ چند نام اورا نامی و
 بہ اسامی تاریخی مسمی و لقب بہ القاب فارسی و میلادی و ہجری

سازم لذا
 یک بهش را شغن و نام دیگرش را خنشر و فرخ انجم
 و کف عمار ملقب نمودم بر سہمی خاص و طرے بطر از اخلاص فقط
 ۱۳۲۱ ف

شد شغن از حب شاہی نام این فرخندہ دختر
 معنی او غصن رطب باد شاخی تازہ و تر
 ۱۳۵۱ م ۱۹ ع ۳۱

بنام آنکه پنهان و عیان است	نقاش قلب و نامش بر زبان است
خدائی هست و دائم هستی او	عیان است این چه حاجت بیان است
محمد را چه گویم گر خدا را	امین خلوتی باشد همان است
درد و رونم را شفاے	حکیمی کو طبیب انس و جان است
محمد را شیفیع آرم که نامش	چونام او همیشه حرز جان است
به بوسم دست ساقی و لب جام	که بادسته بک جامش گران است
دل و دائم میان زلف جانان	بسان طائرے در آشیان است
شدم افسر و زین عشق دور و نری	دل و جویای عشق جاودان است

شائے آصفِ لہفتم شب و روز مراد و زبان دُرُفشان است
 زو صفِ خسرو ملک دکن من ہر انچہ باتو گویم بیش از ان است
 بہ بندے طلعت یزدی بہ ایزد

دل خود را کہ یارے مہربان است

در تماشای غریب

کہ می آید بیدارِ غریبان کہ می سازد خدا کا غریبان
 بزن جامی بہ آزادی مخور غم اگر ساقی بود یارِ غریبان
 حذر کن اے دلِ غافل حذر کن ز سوز سینہ زارِ غریبان
 تو گر زندی دچالاک و سبک خیز بر دمی بار کن بارِ غریبان
 در این دوران متلع محنت و غم بود رائج بہ بازارِ غریبان
 چمن شد مال مال از لالہ و گل ندید این دل بجز خارِ غریبان
 چو بینی اے گلِ سُرخ آن گل زرد بہ یاد آور ز رخسارِ غریبان
 میانِ فتنہ و آشوب دوران خدا باشد نگہ دارِ غریبان
 ز خواب راحت ار سر بر گزفتی و مادام باش بیدارِ غریبان

ہر آنکس را کہ باشد دین و دلش چہ شاہ آید بہ تیمار غریبان
 بگیرد دست ما طلعت سرانجام
 همان یار و مددگار غریبان

بخدمت پرنور پادشاہ صفی نواز امیر عثمانی بجاہ خدا

چرخِ اختر تاکہ جولانگاہ مہر نور است	بندہ روئے مہت میسر ہر اختر است
دربیان شوکت و شان شکوہ جاہ تو	عقل و آصف قاصد دستِ نصویر است
اے نظام ملک ملت اے کہ از بدیر تو	یکتہ پائے خم می خوش یک از منبر است
آسمان را بر زمین در شک آید کہ دید	شاہ را بر تخت بخت و تاج عزت بر سر است
من بتھا آرزو دارم بنجاک پارے	آرزو مندی کہ هست اورا بچی و مر است
دوستان اینک توفیق خداوند احد	کو کتبِ نختم بہ اوج برج عزت بہر است
مدح شاہ و صف ما نہنت ظل اللہیم	حرز جان و در زبان چو زحم از بر است
نخل بند گلشن مدح آنکہ باشد همچو من	در و کن یاد وطن جا کہ با چاکر است
تا کہ از یزد آدم نزد نظام ملک دین	حید آباد و کن دیدم ز گلشن خوشتر است

حیدر آباد است آباد از که از شاه کن
 بحر و زار سخاوت ابرو بر بار کرم
 جبهه سانی آتش را سعادتمند است
 حکم او چون وحی منزل مرا و چون حکم
 بر محاکم ملت بیضا چنان آمدید
 خاک راه بنده درگاه شاهین پناه
 وصل یار و ساغر شرار در فصل بهار
 بر طرف انصاف آیین جبر او مست
 آنکه غمخواری ندارد با که گوید حال دل
 مرغی و ملوک داری در طریق زندگی
 پر تو خورشید و نور ماه را بر وجه شاه
 باز دیدم تا بر لب خویش راه چاره را
 تا بشهر حیدر آباد آدم آبا د شد
 که کند یاد وطن در حیدر آباد کن
 من کجا آمم زبانی را که گوید وصف شاه

خلق او خوش چونکه معموری او تشریف است
 منبع فیض و سماعت نوحی را منظر است
 جان فدایا و دانش را شادان نوگراست
 زان کند هر کس با مانند شیطان کافر است
 کاین بان گرگ بره باز و کبوتر همسر است
 بختیار و مختار به روز و نیکو اختر است
 چون میسر شد خود این جبر و قصو کوثر است
 برقرار از اقتدارش نظم ملک و لشکر است
 جز خدا یا با خداوندی که او دین پرور است
 صبح اقبال تو روشن آفتاب در است
 بین به گردول چون منخر زامری داور است
 آدم زری بادشاهی کو رعیت پرور است
 حال دل از لطف شاه در روز و افزون است
 هر که را قریب باد شهر یاری در خور است
 یاسا او که بیرون از کتاب و دفتر است

ساتی مجلس عشق شاه جامی داد و گفت
 چون بخورم شاهد مقصودم آمد و نظر
 مهر او در دل مرا چو حب سلطان ازل
 چون کند آهنگ جنگ آن شاه ابد فریب
 عرض حاجت کردم و کرد این اشارت پیر
 گفت رفت من گرفتیم پیش را ه خویش را
 باد شاه و الکرم آگاه گشت از حال آن
 در پناه بادشاهم بادعا گوین قرین
 عفو زلات از خدای مهر بان دارم امید
 چون عروس ملک اگسترده شهیدان
 گل بود حسرت کش دیدار یار من که با
 هرگز اورا ز مرا بکس سازد آشکار
 خیر داین از خدا میخواهم و عمر دراز
 با رعیت پروری گریه پادشاهی نکنند
 شد زمین از آب نیان سحابش لاله زار

گیر و نوش از من که بهتر از شراب خلعت است
 یعنی آن بای که محبوب خدای اکبر است
 ثابت لازم مرا تا صبح روز محشر است
 ای بے خون زراوشمشیر و مژگان خنجر است
 که نظام آید تو را حاصل چه دل مضمر است
 آدم احمد شد کانه خواهم در بر است
 کرزه رحمت بفرقم خاک ایش افسر است
 لطف خاصش دم بدم شال کمال حقیر است
 چون شمع من بجوشد مصطفی و جبر است
 فان از مشکلی غیر وزیر یور است
 چون بوضع مشتری اندکفش مشتی ز ر است
 عالم السری که در هر حال با من حاضر است
 بهر شاهی کوبه آزرده جانان ناصر است
 کرد کار او را مددگار است ایش افسر است
 مرغزار از بانگ مرغ زار پر شور و ثمر است

در بر زلفش چو مرغ زار دل پر میزند میل پرواز است بیش آنرا که بجان پست
 روزی شد باد یار نصرت فتح و ظفر ملک از آبا دکن در هر دیار و کشور است
 تا ابد با دولت سرمد بدوران زنده با یا آلمی این چنین شاهی که نخلش با بر است
 طلعت یزوی به یزدان ار کند رویه نیا
 از تمام کار و این کار گردن خوشتر است

در تهنیت شاهی شهر دکن
 تا نظام حیدر آباد دکن شد یار ما بر کشود اندم گره پروردگار از کار ما
 پرده بالا زد رخ چون شاهد مقصود ما از جالش شد مشتغ روزگار تا رما
 بر فراز تخت شاهی همچو ماهی بر سپهر شاه داد از بارگاه انگاه ذن بار ما
 رنگ بوئے تازه پیدایه گلزار امید شد معطر باغ و باغ و محفل از کار ما
 دین دولت شان شوکت عدل انصاف سخا داده هفت عروس ملک دادار ما
 نور مهر برج شاهی شاد ما را ذره سان میکشاند سوئے خود باد فقر شعار ما
 لمحہ شد بلند و خطه خطه شد فرود کوکب اقبال ما و اختر ارباب ما
 جشن شاهی شد بے شادی شهر دکن چیست جز تبریک شاه آدوست دیگر ما

تا ولیعهدی مقرر شد به عظم جاہ بخش
 نام علیحضرت شاہ است عظم جارا
 حکم شاہی صادر آمد کے در درج عفا
 شادی شد زاده عظم جاہ را کردی
 با عظم جاہ دیگر عقد انیلو فرنگر
 زندہ باد حضرت شاہ و ہمہ شہزادگان
 در دکن گرد ز شاہ عثمان علیخان تخت
 در سہ لفظ آمد ہمہ تاریخ این فرخندہ
 یک حیا دوم بود حفظ و سوم افکار
 تا کہ دم در مہج شاہ لے طلعت یزدی
 گرم کردی بزم ما و مجلس و بازار ما

در تغزل

اے بت مہربان من جان بولم فدائے تو
 چون توتے نذیرہ ام شوخ و شنگافان
 تازہ گلے و بلبلان پر زودہ در ہوا تو
 در ہمہ ہند و چین جنین من بجائے تو
 غنچہ شود غلام تو بلبل گل گدائے تو
 روی کشادہ گر گذر در چین اے صنم

طعنه خلق و سز نش پند و ملاسمان
 ملک دل من از وفا تا کہ مسخر تو شد
 این همسرخ و درد و غم میکشم از بوائے تو
 تا کہ شدی تو یار من رفته غم از کنار
 بر سر هر گذر ز غم بنده صفت بوائے تو
 خواہش سالکان بود پنجه زر فشان تو
 کس نشناسم و گری تا شدم آشنائے تو
 نیست کس بجای تو غیر تو در سرائے تو
 فضل خدائے اگر شود شال حال باز تو
 درد دل بوائے جان بشود از دولے تو
 ساقی ما بیا بدہ جام شراب عاشقی
 تا کہ بکوه طور دل نور تو جلوه گر شود
 گرگزک لبست کنم شکر حق و دعائے تو
 ہجو کلیم میز غم در آرنی صدائے تو
 طلعت با وفائے تو از تو جدا نمی شود
 رو بکہ آورد بگو عاشق مبتلائے تو

ہر کشتہ امید کی آخرت دے

بر آتش عشق مشب پروانہ پری دُا
 بیچارہ نمی ماند در کشور آزادی
 عاشق ہم از ان آتش پروا پری دُا
 کہ سوائے تو بگزیم گہ افتم و گہ خیرم
 امروزہ ہر استاد کی کاندک ہنری دُا
 در کوچہ جان بازان میفرم می دیدم
 کہ اشک ان ریزم کاین دل شری دُا
 کاجانبند اکائے ہر کس گذری دار

گلزار محبت را آید ز وفا بوی
 هر کشته امید می آخر ثمری دارد
 گاهی بدل آگاهی از خواب خیال آید
 که فال صالشی را بنیم اثری دارد
 دل گفت که در نفس با شام بایم
 گفتم بجا نشین کن شب سحری دارد
 خندان به برم پیکر ناگاه رسید
 زان لبر فرزانه گویا خبری دارد
 طلعت چه شدی حق جو اثرش چیست
 کز هر طرف هر سو بکشاده درسی دارد

تقطیع حرم بقا غزل سحر

یکدم قدم آهسته زن تا من به بوسم پای تو
 اندم که رخ و امیکنی هنگامه بر پامیکنی
 هرگز ندار چشم تا تاب تماشا تو را
 من بنده درگاه تو پیوسته دو لبخواه تو
 ساقی بیای جان مست خرابم کرده
 نازل ز عرش حق با چون آیه حشری
 هر ساعتی کز دبه برانی بطرز تازه تر
 هم می بینم جلوه سرو قد و بالائی تو
 خود را تماشا میکنی ای دل جان طای تو
 نیرف دیدار تو را میخواهم از ایالت تو
 چون گم شدم در راه تو این سان شدم پیدا تو
 کز عالم هستی شدم در نشئه صهبائی تو
 جویا بعد از حشر شدی را و با جویای تو
 گوئم بیایار و گرا بصف استغنائی تو

ہر ساعتی کز در بہ برائی بطر ز تازہ تر
 گویم بیابار و گریبا و صف استغنائے تو
 بکمال شیرین سخن اندر میان سخن
 تا گوش گرد و همچو من جاہلے اضعائے تو
 لے زبدہ کوئی مکان ادوار و اطوار
 اندازم زان آستان در عرصہ بلوائے تو
 در گوش ہوش من فرو ناید یک گفتار
 با صبح چہ پیخواہد بگوازد رند بے پروائے تو
 چون مطربے طلعت بیجا محبت ساز کن
 تا خاطے خرم شود ز آواز روح افزائے تو

دیبا کی دیشامی شاہراہ اب اعظم جاہل و یعد دکن

بہ فلک ہا کہ برگرد قمر حلقہ زن است
 مہد بانوے ولیعہد نظام دکن است
 عقد گاہ مہر از نظر لطف الہ
 حید آباد دکن در بر شاہ زمین است
 این خبر موجب گونہ نشاط است
 بلکہ بنیان کن بنج غم و رنج محراب است
 بستہ عقد گل و بلبل گلزار دکن
 دکن اکنون جوہن غرق گل و یاسمن است
 بسکہ بشگفتہ گل تازہ بہ شوق رخ شاہ
 حیدر آباد سر اسیر چمن اندر چمن است
 ساقی گل مگر از جام تو میخوردہ کہ با
 سخن چون چہرہ تو در ہیبت حقین است
 گفتم اے دوست! ہمراہ مشکل گفت مرا
 دل چو شکستہ شود منزل دلاوائے من است

اے دل آواز طربناک و خوش از سینہ برآ
 جائے غنچہ زبا و سحری گشتہ قبا
 باغبان خرم و خندان ہزاران بہ نوا
 چون بقصائی و تارخ و زلف تو شوم
 گفتم از شادی و دامادی شہ آدین
 مسکنم خاک شاہ جوان بخت بود
 رشتہ عشق تو اے شاہ ملک چاہ ز دو
 طائر عشق تو صیادم این کنج نفیس
 یوسفی بود میان چنگل کنعان و گذشت
 مطرب بارو بہ نوا اردن مال از سر سوز
 من شمن نیستم اے دوست بل شد اصد
 شاہ راتا کہ شنا خوان دعا گو شدہ ام
 گفتہ نرم قلبیم اثرش بیش تر است
 من وطن خواہم و نیز ارم از اغیار کہ خود
 خلف وعدہ دروغ و بوعد است کرم
 کہ مرا دین دل حاصل از این نجم بہت
 بجم انجاکل و بلبل بہ یکے پیرهن است
 وقت عیش و طرب شادی ہم در وزن است
 نظم بر اثر این ہمہ سچ و شکن است
 غرق شیرینی و شہدای لب و کام دہن است
 ہر کجا سایہ شہ بر سرم افتد وطن است
 سخت برگردم افتادہ ان رسن است
 گر تافل کنی از بندہ چوبیت ان است
 یوسف این است کہ چاہن میان قن است
 بولا کہ کہ دل عاشق صوت حسن است
 اے خنم دوستی ام با تو بسان شن است
 ہی فتوح است کہ بارو بہ ملک ان است
 نرم در لفظ عجم معنی و قلب مر آن است
 نیست در فکر وطن ہر کہ فریفتن است
 ہم متاعیت کہ بے وجہ بہا دشمن است

شد این عقد مبارک چه به اماد و عوس
 زانو این همه خوش عرصه هر کس است
 نفخه مشک و علبیر است که از باد صبا
 میریزد کن یا ز خطا و ختن است
 چکنم وصف چنین فصل بهارے که داد
 همچو فردوس بر این گلشن و دشت است
 ذکر عقد و ریشهوار به عظم شد زاد
 خود نیارم که زبان قاصد دل ممتحن است
 طلعتا حضرت شاه دکن است عین شننا

بلبل نطق تو هم طوطی شکر شکن است

عرض حال

کیدنه کاٹھ کاٹھ نامے کفو کریم
 خالی از سیم و منے ناب شد و یار قدیم
 بعض این شرگوش و دل غمیدہ تور
 پر ز شور است و ز نور است است سیم
 ہمد از بے درمی گفت خدای حافظ و رفت
 یار اخبار شد دل بے سخن بست ندیم
 حیرتے دامن خلقیت یہودہ خوش
 مات گزشتہ تقدیر و تقاضائے حکیم
 کاش بودے پدر پیر فلک مادر دھر
 عاقر از چھو منی زادہ و آزاد و عظیم
 ہیچ دانی کہ ز شہر و وطن آوارہ یکے
 بندہ روے تو در کوئے تو گردیدہ مقیم
 گفتیم آن دم کہ بدیدم بہ دب عکس تو را
 بے عیلة تو گردیدہ مثال تو عظیم

ستم آن عاشق نادیدہ کہ نام تو بود
 حق کی خانہ کی شاہ کی بندہ ہوا
 گل پیل نکند ناز و دھد بوی وفا
 یار دین یاور ایمانی و سلطان دکن
 لے صبا صبح و مسافر خوش باز رہا
 یار من کن مددے وقت شننا خوانی شاہ
 قامت دل بہ نگر کر اثر بار بلاء
 ختم چو وال است ہر زلف پیشان جمیم
 ہفت ستم اگر جانب طلعت نگر
 خاک راز اثران نظر آرزو سیم

ارشاد

جنگ مستانہ کند عاشق شیلے شما
 لے صبار و بدر بارگہ شاہ دکن
 آستان بوی آن جان جہانم ہوسا
 ساکنان دکن از آصف ہفتم دل من
 بار قیسی کہ نشد خاک کف پاشما
 گو اسیر شدہ در بند تمنائے شما
 پاسبانان بسر حضرت والائے شما
 غرق دریائے ولا گشتہ بولائے شما

اے خوش آن شہر دیارے کہ از ان شاہو
 ماسن این شود چون دل دانائے شما
 اے شہ ملک دکن جان دل من ز خدا
 بد عامی طلبد عزت و ابقائے شما
 مفتیان طلعت اگر شاہ پرست بہ دکن
 پیر و شرع مبین است بفتوائے شما

قطعہ استقبالیہ شہر اودہ لیغہ دیہا

ز لندن خسرو خوبان خوش آمد	بہ جسم عالمی چون جان خوش آمد
بہ حمد اللہ شب ہجران بسر شد	سحر بلبل بہ باغستان خوش آمد
قیامت شد کہ ماہ ماہ مشرق	زمغرب چون خورتابان خوش آمد
مھے اندر دکن چون سر و آزاد	بسوے گلشن و بہتان خوش آمد
بیا بلبل کہ در گلشن دگر گل	خوش آمدان خوش آمدان خوش آمد
زمصر لندن آمد در دکن شاد	بسان یوسف کنگان خوش آمد
بہ استقبال اعظم جاہ والا	جوان و پیر باد جہان خوش آمد
بہ اعلیٰ حضرت عثمان علیخان	یگانہ گوہر از عمان خوش آمد
چو نور دیدہ شاپور از رہ دور	بعین ملک چون انسان خوش آمد

بر شاه دکن مہی نو آمد
 کنون بر سر و باغ بادشاہی
 بریزے ساقی آب آستین را
 گران قیمت دُرے از بھر دیش
 روان روشن شد و دلھا منور
 ہمین شہزادہ چون در حید آباد
 بہار باغبان باشد مبارک
 بشہر حیدر آباد دکن باز
 دران ایوان کہ باشد جشن شاہی
 بصد تمکین و صد اذعان بخوش آمد
 دوبارہ قمری خوش خوان بخوش آمد
 کہ خضر چشمہ حیوان خوش آمد
 بہ تاج بادشاہ ارزان خوش آمد
 چو نور زیر رختان خوش آمد
 رسید اندر بر سلطان خوش آمد
 کہ گل با مرغ خوش احسان خوش آمد
 مقام نو نو مرجان خوش آمد
 بعون ایزد سبحان خوش آمد

شناخوان طلعت اندر بزم آن شاہ

بھند از خطہ ایران خوش آمد

دیار کبشاوی شہزادگان دکن

الالے مطرب شاہی بہ محضر
 زمان رادہ صلائے شادمانی
 برار از چنگ و ساز آواز دلبر
 زمین را ہم بہ عشرت زیب نیلو

بزن کوس مبارکباد شاہی
 برسم تھنیت ساز تھیت
 ز اعظم جاہ دوران آن ولیہد
 بہ یکجا شادی شہزادگان را
 دگر رہ از معظّم جاہ والا
 نظام حیدر آباد کن را
 بہ ایشان انتظام ملک و ملت
 دو گوہر آمد اندر تلج شاہی
 مقابلہ کنوز دین و دولت
 دو ماہی طلح از یک برج شاہی
 بہ اقبال نظام حیدر آباد
 یکے را بادر شہوار شادی
 یکے اعظم یکے باشد معظّم
 یکے در سایہ عدش جہانی
 یکے آفاق گیر است و توانا
 و زان گوش سروش عرش کن کر
 بزن لے مطرب قانون جنتہ
 بوجد آمد ز شادی بحر موسم بہ
 مبارکباد میگویم مکر
 بہار خوشدلی باشد منظر
 فراوان دادہ زردان گنج و گوہر
 بہ ایشان اہتمام و فوج و لشکر
 درخشان ہر یک از دیگر نکوتر
 مفاتیح رموز بے حد و مر
 دو مہرے خوشتر از خورشید خاؤ
 شد آباد این دورا درج از دو گوہر
 یکے راعقد بانیلو قراقرز
 یکے اظہر یکے باشد مطہر
 یکے در رود گیتی سایہ گستر
 یکے باشد جہانگیر و دل آور

یکے دارد ز رے عالم آرا
 یکے بر بید قش نصر من الله
 یکے احمد شد کز نکوئی
 ازین شادی سرور و شادمانی
 هزار از عارض گل پرده بردا
 دلاهن گامه سر خنده فرجام
 چنان کز حق مرادت گشته حاصل
 به مجلس بادیه از ساقی طلب کن
 ای غم رد که آمد لفظ بادیه
 ای احم نیز در صدر است تایرخ
 بود مسعود و سیمون و مبارک
 به دوم از رجب آمد مطابق
 خدایا باد باقی در شهوا
 معظم جاه باد انیس باقی
 و گره ازین دو واجب مرصیت
 سر سالاری اندر هفت کشور
 نقش گشته بے پر کار و مسطر
 نظیرش جز برادر نیست دیگر
 بخاطر هار سید از بام و از در
 همای بخت و دولت باز کن پر
 به پاکن تا بجایم عشرت از سر
 مراد بنده مضطر بر آور
 نه از خم و سبوز جام و ساغر
 از و تایرخ شادی در نو مبر
 چنان کز قلب او آید چنین بر
 که در لفظ بود هشتم گشته مضم
 چو زامد رود آید دو از در
 به اعظم جاه خود همر از و همسر
 به نیلوفر که هست او لولو تر
 دعائے شاه باب آن دو سرور

دعائے شاہِ اجبِ دان کہ واجب
 زمیں بر خوشیتِ می بالہ امروز
 چو تارِ پنج آمد آمدِ مثبت و فقر
 ز شاہِ دان دو سرو ماہِ پیکر
 مبارکِ جشنِ شادی ہر دور آباد
 بحقِ ایزد دادا رو داور
 دلا مداحی شاہ از تو نماید
 بہ عجز از کف و سلم بگزار و بگذر
 ولے چون شاہ دارد با گدایان
 نظر پس خویش را زان جملہ بشمر
 بسانِ طلعتِ اندر بزمِ شرک
 دہانِ دستِ دامن را پر از زر

الہی ہر دو را با بخت بیدار
 بدین و دولت اور یار و یاور
 چہ خوش عہد می کشے گوید بشاپور
 در شہوار عہد آور بہ فسر
 ۵۰
 ۱۳ھ

قطعا تاریخی غلطی

ساقیا آب از نظام ساگر آرد
تا بیا بد الهاب دل قرار

جذبہ شوق از رہ آگاہی ام کرده مشغول شنائے شاہی ام
باہوئے نھر سلطان کن در ہوا مرغ و بدریا ماہی ام
دوش خوش آب گوارائی نجواب آمد از سر چشمہ الہی ام
گفتم آبے راح روحی چستی گز تو ایندم ز آب فرم شاہی ام
نہر آب اندر جواب آمد کہ من بحر غمر میر آصف شاہی ام

طلعت اندر دیدن دیدار شاہ

ہچمو ار باب بصیرت شاہی ام
خیز بیاور بتا خامہ قد جد
آجہ وان مرا ز نھر ساگر بیدار

صبح دم آمد برون زر گر فیروزہ کا انچہ دُر اندر طبق بود ر بود آشکار

صنفه پر نقطه دستر مینا تا
 من بوضو دست وردستم و بستم
 دوزنب و عقرب خوشه پروین نسو
 بر قمر اندر فلک بکلف رب قم
 توپ زنا توپ زن گز پر مرغ سحر
 برد خمار ششم شوخ شکر لب ز سر
 سوزن زردی که زد بر ورق لا جورد
 وقت دعا مینزد دلبرم آیین کنان
 که بدعا هدم و گدجا محرم است
 مار و و پستان او نیز کند آتشم
 راح لب نوش و باغ گل آغوش او
 تا که بدل مطمئن گردم این ز غم
 شاه دکن یک نظر جانب طلعت فنگن
 چار بهشت زمین ز چار جوی بهشت
 شکوه بخت بد و طالع برگشته را
 یکسر شد طلسمی نین قلم زرنگا
 پیشتر از عرض او فرض خدا را بکا
 جمله چو نینق شده تا که شد آتش سوا
 بر در شطرنج شب مهره پیر قما
 میشنوم دف و دف ناله زار از هرا
 آزد دم گرگ شد خود فلک ریشه دا
 برد هزار این هزار غنچه ابابیت چا
 هو که نماید بنحیر عاقبت کار و بار
 بهتر ازین یار غار نیست این روزگار
 دیده که در جهان نار چنار از انار
 زلف و بنا گوش او غنچه و مشک تا
 بر در پیر مغان از چه بگیرم قرا
 کز تو کند با همه تا به ابد افتخار
 تشنه ساگر نظام کشته او گشته زار
 در دکن آورده ام بر در لک شهر یا

بط شط شاهم وقاعد و ساجد در او
غوطه حوزیم چو ماه - راکع ذوالنون

۳۱ ۶ ۱۳ ۲۱ ف ۱۳

نظام ساگر شاهی در کس باز
موج آمد ترا گویم خبر دار

دگر در بحر عشق پرتلاطم	جهاز ناخداک عتلا شد کم
چه عشق است اینکه داد از روز او	فریب آدم خاکی بگندم
بر آید آتش عشق از دل ننگ	بر او خنک خرد مندار زند سم
براق آسا شود این مرکب از عشق	کشد بروی کف از فش تا سر دم
گرفتم از وطن جاور دکن من	به مهر روی شاه و سیرانجم
شبی مدهوش و مست افتاده خواب	زرد و در دجام و شیشه و خم
بناگه منعی عشقتم ندانی	سحر در داد و گفتار لا تنم قم
که شاه عتار بجای نیاخت	بچشم اندر مسلمانان است مرم
اگر آب مراد از شاه خواهی	بزن جلعت ز جائے خوشین حم
به بین کر شاه آصفجاء هفتم	نظام ساگر طیب است قلزم

دلایند جان دازد و کشد هنوز کن
دگر ز نظر آ باد شاهی را مگر کن

چراغ عاشقی بر شد بیا روانه پر بر کن
ره در سم محبت با به بلبل تابیا منوری
تو ایدل دیده را برگو که آمد صبح بیداری
به عشق آصف بستم گفتم در کن مسکن
فدایت کردم امطر چه شد وقت غزل خوانی
بدانش زیور یورده عروس فکر عالی را
بود میر دکن مهر منیر چرخ دانائی
چو قرب کنی حاصل سعادت یار و خوش نخبی
به گرد ای چرخ تا گردم به گرد کعبه روشن
بده سانی بهشتانی بیاران با ده باقی

به گرد شعله عشقش به گرد دور و بصدور کن
بسوز اندر شرار عشق و ترک جان بیکر کن
بین عثمان علیجان و چشم جان منور کن
خداوند از بانم را بهدش تازه تر کن
بنام آصف بستم دماغ جان معطر کن
پس آنکه جلوه خوبی به بزم و گاه محضر کن
به بحر علم مواجش کیتیان ارنگر کن
شنایش بزرگان اعم به میدی مکرر کن
خدایا بهره ور ما را از شاه دادگر کن
مرا یکباره مد هوش نظام آبادگر کن

۵۰
۱۳

ز رخ غربت ک اطلعت چه مینالی بیاباری
قیام اندر پناه پادشاه بنده پرور کن

بحر دیگر به تاریخ نظام ساگر است

چه شد نهر نظام ساگر آباد به امر سیر آصف جاه با داد
 الایا ایها الساقی انی
 من النهر النظام الساجر اشرب به کاس الجود فانظر وجه من جاد
 بهند این جو شیر از بهر شیرین شرابا سالیغا بردا لوراد
 هزار سی صد و پنجاه چون شد تو گوئی در نظام آورده فرهاد
 شد این وافر نظام ساگر آباد

گشته جاری ز فیض لطف اله
 نهری اندر نظام ساگر شاه

بادشاه برات می خواهم هر دو عالم برات می خواهم
 هر دم اندر نظام ساگر دل فخر نهر برات می خواهم
 در طعام از نظام ساگر باز دهن عین احیات می خواهم
 فاقه را تا زوار من به بری از دهنش التفات می خواهم
 تا که سر خرده تاریخ قدم گرد قلم

پیش و گشت روان طلعت برداشت علم

نیست جز جو تو شاه دکن راہ بری کہ بہن ہچو گدائی کند او راہ بری
 درد فقری کہ بود عارض در ہمہ یک کیست غیر از تو حکیم کہ کند چہ گری
 قیل العُشْرُ والعُشْرُ لا یجتمعا اللہی عُوْذ من فقر و خافی الخیری
 مرغ بے بال و پر است آنکہ بود زبال خون خورد چون نہد دودہ و دوشتری
 کے تواند ز کمان تیر نشان نہ نشان ماز ابری کجست باز نیابد و تری
 سرنگو نم چو دراد ہمہ غیرے بعیر طلعت آسا بقغان بر سر ہرہ گزی

باغ دل زاب نظامیکہ بسا گر شدہ باز
 غرق گل گشت چو بلبل نگرار دیدہ وری
 ۱۳ ۵

شد از میدرد کن عثمان علیخان
 نظام آبلہ ساگر رشک رضوان

بدوشم ہاتھی بانگے جلی زد بدوشم دوش و جد خوشدلی زد
 مرا اندر دکن داد این بشارت کہ دم در یاریت پیری ولی زد
 بگفتم آری از امداد پیران تو اند مور زور کاٹے زد
 چنان کاندہ پناہ شاہ طلعت تبر پر پنج شاخ عالمے زد
 ”دیش ۱۲“

بساغور نظام آباد ساگر
دوم او با نھر میر عثمان علی زو

بھرتا پنج نظام آباد امد بھر دھگر
گرو میجو اھی نجوان این نامہ از پائلے

اے کہ اندر آسمان معرفت ماہ تمامی ہم بہشتان سعادت ہچو سر خوش خرمی
خوش بیا دشاہ صفحہ خیرے مچھل گوباتی کرنظام ساگر اردیکدو جامی
ساغری پر ساتی اشب گزنہ ساگر آری حلقہ اندر گوش ہوش آرم آیین غلامی
قاصد از طلعت پیامی بران جان جان وے صبا از مارسان بر آصف ہستم سلامی

فادخل الجنات تجري تحتهما الزهراء فدينا
كل حي قل شقيقى لمن الماء النظام

۱۹ ۶ ۳۲

آبگیر نھر میر پاک با تد بیر بین
اے صبا بر پائے دل از موج اوزنجیر بین

ابر حمت بر سر بازمی بار و فرو تا کند شاداب خرم نو بہار آرزو

صبح روشن گشت از فرمان خیاط ازل می کشد خورشید بر پیرهن طلسم اتو
تا آسیر خود کند جان و دل لبیل و گری گل بر آید از لباس غنچه با صد گنگ و بو
باغبان شکر خدا کرد دولت گلها تو را باز می بینم بغض و اعتبار و آبرو
انکه حبشاه دارد روزگار او خوش است بد بود رخساره خالی ز خال مهر او
در نظام ساگر آب خسرو ملک دکن هر که نوشت از نشاط آید بوجد پاک و هو

طلعت شیرین مقال لے تشنبجر حاصل

از نظام ساگر آب جو بہ بے باکی بجو

۱۳ م ۵۰

گوش کن از من بنوش آب نظام آباد را

نے فرات و زندہ رود حجلہ بغداد را

آصف ہفتم کہ یزدان جہان شد باریا ملک آباد است ملت شاد از فیا را
عین عدل و بحر فضل و بیخ بند و وصل کردہ ز خم فجاہ داد اور عیان دارا
میر و شاعر و قزو ماہ بدر نور اسلامت روشن یزدان و دیدار او
برودہ ذکر خیر میر عثمان علیخان از کون تاجا بلسا و جابلقا و طائف خوار او
اول ثانی و ثالث چارم پنجم ششم باہ ہفتم کز ہمہ محکمتر آمد کار او

سخت محفوظ است پشتِ بیضهٔ سلام
جان فدایِ همتِ والائے نیک طوار او
طلعتِ یزدی بے نھر بحرِ صافی
و صفی و عجب محرومی از دربار او

یا مددِ عثمانِ علیخان یا نظام ساگر است
میدد - جنات و تجری تحتها الاغفار او

۳۱ ۶ ۱۹

باز هم تاریخِ نھر با صفا ساگر است
کز گوارائی زهرابی که بینی خوشتر است

نهر میر عثمان علیخان نظام ساگر است	دربست ارجو شیر و سلیل و کوثر است
یا که عکس روی او پیدایمان ساگر است	گشته از اعجاز ساقی از دواج مهر و ماه
در قبح آب نظام ساگر از وی خوشتر است	ساغر من در کف و گر خورشید باشد
نقش مهرش بر نگین دل ایزد انگشته است	آن سلیمان من آن کو بشاهی در دکن
زین سبب دکن طلعتِ مقیم آن در است	چونکه میر عثمان علی خان است یار بیکان
کو بقدرِ جاهد عالی نهر و ماهش افسر است	شاه آصف جاہ ہفتم را بہفت تسلیم ہیں

مطربا راھی بزن کاندہ مہتمام خسروی
واقفی و ساقی آگاہ نظام و ساگر است

۳۱ ۶ ۱۹

شدین لبان در لبر گرشکر آفرین است

ساگر نظام شاهی خوشتر از انگبین است

چون دل خرم جلای تو نازنین است	دانم که در حقیقت عیش خدا همین است
بر من گدای راهی در آستان شاهی	کار در دام پناهی جلای صد آفرین است
شاه جهان غلام ماه و کن مقام است	فیض اش همیشگی عالم مهرش فراز کین است
ساتی بیاسا غریب ظهور و کوش	یا از نظام ساگر که شاه پاکین است
طلعت به طرز دیگر تاریخ اوز و فقر	(جو چون نظام ساگر) در شور جوین است

۱۳۰۴ هـ ۱۳۰۵ هـ

از عرش کردگار خطا بخش جرم پوش	آمد سحر چه خوب زور در برم سروش
گفت ای غریق بحر گناه از بای تو	گویم ره نجات چه باشد کشتای گوش
اول دلائل حق و دوم مصطفی و آن	سوم لعشق خسر و ملک کن به کوش
جام از نظام ساگر کمالاتی آرزوست	پر کن بیا و شاه و نبوشان هم نبوش
نهر نظام ساگر شاهی چو باز شد	بستند میکشانی دوکان مینفروش
فیض نظام ساگر و نهرش نگر که چون	سوی فلک سبوش ملک میکشد بدوش

پس از حمد حق نعت خیر الانام
بگو باز تاریخ نهر نظام

چه دانا و بینا است شاه دکن ز حال دل بینوای چو من
کشاده است اندر دکن باغبان در بلغ گل بر رخ مردوزن
بسا گر نظام ای پسر کن نظر به بحر ظهور و به نهر لبین
پے آگیری نهر نظام تو را دست دواست بازورن
صبا بر تو بر پور با جبر جبر که نهر نظام است ز مزم شکن
شود منهل العذب اگر اندر او چکد آب نهر نظام دکن
هم از آصف هفتم است این امیر^{۱۳}
که بخشد بطلعت خطای سخن

شد گل روی باغبان مشا ارباب

به مقام شایسته او بدون بشتاب

باش بیدار یار خویش و بخواب آبه بینی رخ نموش بخواب
گل امیر از گلستانش چین و چین بر چین ز چین آب

در تلاش معاش باش انسان واقف کار تا نرزد آب
 در دکن دست آصف هفتم برده رونق ز نقره و زر ناب
 دل من قطب قبله شاه دکن رو بدان سو نموده از هریاب
 ساقیاده به طلعت از دانش در تقاضای عشق شاه شراب
 خم اگر خالی از شراب شود
 جام آب از نظام ساکریاب
 ۴۰ ف ۱۳

طلعت از آن نهر برآید را آتش
 از ده تارنج در سی سبزه با آتش

بر تو بود فرض که سازی عیان نعمت حق را بهم بندگان
 لیتفق ذو سعته من سعته در ده انفاق ز قران بخوان
 شاه قدم زد چو برادر سخا از پی اش آیند همه بندگان
 روی به بزل و کرم وجود کن تا که بمائی بجهان جادوان
 بخشش و انفاق و عطا پیشه ساء تا تو گیرند سبق و یران
 در خور و سع است نکوئی مرد هر چه کند از دل دست زبان

ہرچہ دل شاہ بدان خوگست
 علم علی زہد علی جود او
 پیرد کی احمد و یاران او
 ہیں چہ بناھا وچہ اناخیر
 برور این خسرو عالم پناہ
 قبلہ امید کہ عثمان علیست
 زندہ و پائندہ بعد است داد
 آصف ہفتم کہ بود نام او
 من بولایش قدے مینرغم
 محفل او منزل روحانیان
 بارگہ شاہ بھشتی سرشت
 ساقی رضوان ز شراب طہور
 نھرچہ نھرے کہ بہ ساگر نطنام
 عنصر تاریخی این خاکسار
 طلعت از این بہ نکشد خامہ

طبع رعیت کند عادت ہمان
 شد بہ وکن ز آصف ہفتم عبان
 کاروے است ای پسر کاروان
 ہشتہ و وار دپے نفع کسان
 گشتہ ز اطراف روان این وان
 از فلک آمد ملکش پاسبان
 میر وکن شاہ زمین و زمان
 حفظ من و ورد من و حرز جان
 شدہ اخلاص چو امن و امان
 منزل او محیط قدوسیان
 ہست در او ہرچہ بود در جنان
 رے زمین ساختہ نھرے روان
 دارد ازان میر مردت نشان
 آتش رشک اب ہوادان ازان
 نقش گلے در ہمہ ہندوستان

اثار رحمت حق نابنگرند یکدم
طلعت بجوئے بحری بھر نظام ساگر

تا در کن عیان شد نھر نظام ساگر رضوان پے تماشا کرد از جان بدون ہر
اندر ہوائے خاکش ز آتش ز آب خیزد کو خضر تا بجوید این قصہ با سکندر
نگداشت ابر حئے برا بہا تو گوئی از زندہ رود و ز مرزم سبیل کوثر
نھرے کہ سازد اورا شاہ دکن بخوبی وار دے فضیلت بر نھر ہائے دیگر
نھر نظام ساگر مھر سپھر اورا دلوے بود کہ درو افتد ز چرخ خضر
ہاں دیدہ برادر کا ندر نظام ساگر کشتی ماہ دارد با شوق و ذوق لنگر
طلعت گراشتیانی داری بجایم باقی آن را ز دست سانی گیر از نظام ساگر

شد مھر و ماہ ماہی زین ابگاہ و گاہی

یا رخ عین گاہی گاہی بذات داو

۱۲۵۰ھ

۱۲۴۱

حسین عثمان علیخان
دہان را پر زہر گردان صد سنا

مراد طالع و دیدار خستہ منجم کور شد صاحب خبر کر

بعتل طبعی و کسبی نه جبر است نه هم خود اختیار از خیر تا شر
 بیاساتی به پیانی که داری تو با ما از سر پیمان گذر
 خمار اندر سر است باده و خم پی دفع خمارم رو چشم آور
 محب شاه آصفجاه از راه رسیده است و کشیده رخت بر در
 بکهر یه غبار طلعت ای دوست

بزن آب از نظام آباد ساگر
 ۵۰ م ۱۳

تاریخ فتح

غیر نظام ساگر به امر نواب میر عثمان علیخان جهما

خدا لله مملکته و سلطنته

ز ملک کن بر و آبتخویم به غم عجب خضر جان پرورم
 بدو قسم عین حیوانی گفت نقب سبیل و سر کو شرم
 ۵۰ م ۱۳

بر نیلای ساقی اند جام و ساغر
بجاء بادۀ آب از گھر ساگر

بهار آید صبا از من بہ گلشن بگو با باغبان چشم تو روشن
چمن زینت ز گل یابد دگر بار در آید بیل بیل بہ گلشن
درین فصل گلے صیاد خوشدل روان بود کہ باشی غافل از من
دل زارم بغربت غرق خون شد چو طلعت ز اشتیاق یار و مسکن

قفس کن وقت گلشن تا دہم باز
پرو بالے کہ دارم نذر گلشن
سوئے گھر نظام ساگر با نرا
طاثر دل ہستی کند پروان

صبح گشت اے نگار مہر نقاب مہر سرزد تو سہم برار از خواب
تا کند اقتباس نور از تو خور بگردون چو شب ازو مہتاب
فکرم از ادا کن بدل جوئی از سرم کن بدر خمار شراب
میکند دل بعشق شاہ دکن اجتناب از خطا و رو بصواب

آصف هفتم ار بهفت استیلم
 جوید او چون خودی بود ایاب
 گرچه خورشیدها است بر افلاک
 لیک خورشید یک بود در یاب
 تا بشاه دکن رسی طاعت
 از جمال سخن بگسیر حجاب
 گو بفتح نظام ساگر باز
 قصد تاریخ کرده از هراب

کمتر از آب زندگانی نیست
 شان ^{۱۹} ^{۳۱} بنهر نظام ساگر ناب
 بھر نھر نظام ساگر بین
 قطعہ دریک کس لے بت سیمین

دهن لے دوستین آن بر چین
 وانکه از نخل تند او بر چین
 زینت مرد میدهد دانش
 چه بجز علم می دهد تریین
 قدر و جاه و جلال شاه دکن
 گریه پرسند از من مسکین
 من بکیوان نشان دهم که نیم
 واقف آسمان بروئے زمین
 در دکن زنده دار و پائنده
 شاه را لے خدا ولا الضالین
 شاه را چون دعا کنی طلعت
 بفلک میکند ملک آمین
 آب فیض همجوامر است روان
 در همه خلق از کھین و هین

جائے رضوان و حور و غلمان را
پائے آب نظام ساگر بین

کن دھیدہ باز و بنگر کاند میان دہ فتر
تاریخ دھیکر آمد بھر نظام ساگر

بر دفع چشم بد نہ لے یار بار دیگر
لے دوست ماتوانی بر دوستان بہر کن
عوسے چو دو د آہم اندر میان مجھ
از راہ مہربانی مانند شیر و شکر
از پنج بے زری زدنک زخم بزودی
افسردہ گشتہ زین دل باروان و پیکر
گر تو ندیم مائی مطرب بزن نوائی
کن گرم بزم مارا ساقی بہ آتش تر
نیرد کن خوش آمد بر طبع طلعت ما

سیلح را بہ باید سیح نظام ساگر
بارد گر نظر کن آئے یا رنیک منظر
تابا تو و انا یہ جوئے نظام ساگر

دیشب بہ طرز دیگر یار ستودہ محضر
در من چو رنگ مہری دید آمدان بھری
آمد کشودش در بر پا خدا مش سر
رویش بوجو مہری کز ابر بر کند سر

سرے چو قد او بر کس انداده بنگر
 گفتم خوش آمدی ایان اول تا دهم جان
 گفتا تو هم زبانی چون شاه را گدائی
 باری بفضل باری و ظل شہر باری
 بر دست دوش و در بر چنگ سب و سغ
 رخ اے صنم مگردان زین تحف محقر
 و انعم توئی کجائی در هر دیار و کشور
 طلعت چرخت اری شوق نظام
 بنمود و شد زیار دست زبان و پیکر
 القصه و جد ما را یک بر صد آشکارا

آن سایه الهی میر جہان پناہی
 بخشید مرغ و ماہی کار از نظام ساگر
 ۱۳

تارخ نظام ساگر این شعر دگر
 خوش آمد اے پسر بخوانش از بر

اے نسیم از غنچہ گل در چمن
 آشکارش کن بصبح دم چو گل
 پرده بینش بدانش بر سنگ
 تابناک بلبل شیرین سخن
 بلبل عشق نہ گردد نعرہ زن
 در پناہ حضرت شاہ زمیں
 این سخن میگفت می شد دل زمین
 اے نسیم از غنچہ گل در چمن
 آشکارش کن بصبح دم چو گل
 تانہ گل نہ باید آن روعے بکو
 در دکن طلعت بیا آسودہ باش
 دوش دیدم بلبلے بانو گلے

شہ روان اندر نظام آباد کرد
آب خیرات و مبرات دکن

۱۹ ۶ ۳۱

خطی خامہ دیگر سرزد چون خط دلبر
کرد از نظام ساگر تاریخ او مگر

صبح دمیکہ سرزد مہر از سپہر اخضر	جسم عروس شب خالی ز زینت زیور
گردنہ گوے زینت بدعیان تکین	در عرصہ گاہ دیرین از امر حق منخر
کردم ز کلمہ خود اہنگ آصفی رود	چون عاشقان بخود اندر گزار و معبر
دیدم پے تماشا در بام و بر بہر جا	ایستادہ پیر و برنا خلق دکن سر اسر
من بازبان اردو آ رہے دران کو	گفتم کہ حیثیت برگوا این از دحام و شہر
گفتا پس از نگاہی بامن کہ از چہ راہی	شاہ دکن چو ماہی خواہد نمودن فسر
من زین بشارت اندم حمد و ثنا بخواندم	در راہ شاہ دماندم چون یڈ پے تاسر
چون مہر حنچ چارم آصف مقام ہفتم	ظاہر شد او ببرد دم کرد علمے منور
در جانبی و گر بازے طلعت از سرنما	یاسے بہ یار و مساز میگفت میشد از بر
برہ دگر ماہی شد صیت عدل شاہی	گر بایدت گواہی دہ گوش ہوش و بنگر

دیشب بزم سانی دیدم بهشتیانی
 جمعی ز جام باقی هر یک بصیحتی در
 پیری به نوجوانی گفتا اگر توانی
 بر در دکن زمانی سود از نظام ساگر
 ۱۳ هـ ۵۰

دیگر بگو چندی تارخ استواری
 که عشق شهرت یاری بهر نظام ساگر

شاه جهان پناهی جانشا بغیرت او
 کاین بیان فرد باغم در بند حسرت او
 در قرب او بدروی بشم دوچار
 بخشام از صورت راهی بصیرت او
 شاه دکن بهر سود دارد به بندگان او
 لے طلعت از تو برگو چوین بصیرت او

میرد کن که مهرش مهر پھر دارد
 کنز الحق است و لها جے ذخیرت او
 ۱۹ ۶ ۳۱
 قمر

در نظام آباد میر عثمان علی
 گو تبار بخش و گر نظمی حبلی
 قمر

از برائے عین عسل از عین شاه
 عین تارخ آمد و تارخ عین
 ۱۳ ۴۱

رباعی نظم ساگر

بنامِ پاکِ آن مکتبِ الهی
کہ ہی بخشد بشاہان بادشاہی

سلطانِ دکن چو ذرہ پرور آید خجست زوہِ خور برونِ خاور آید
طلعتِ بولائے خسرو ملکِ دکن یا ہو طلبِ نظامِ ساگر آید
سپس گویم سپاسش را کہ لا زائل
درودش بر محمد باد و بر آل

آن تشنبے کہ میل کوثر دارد تا حشر بدل مھرِ سمیہ دارد
بر اوجِ فلک زبرجھا گفت ملک دلو اعطشِ نظامِ ساگر دارد
بائے بسمِ اللہ الرحمن الرحیم
اصلِ علم آمد زخلقِ کریم

با نخرِ نظامِ ساگر از بھر سقا تا رخِ چنین بن آمد اے مھرِ سقا
نصفِ عجمی نصفِ دگر عیسائی قضا فی حقینِ حشرِ فیض و بقا
۱۲ ۳۱ ۱۹ ۶

بس آرزوئے نظام رسا گرد آرم

نامش ہر جا بلبل مکر دہ آرم

نظام ساگر از بس آب گیر است چو نھر سبیل و جوئے شیر است
یہے تارنج نھر آمد "غیر یقم" دگر عشقی ز فتح نھر میر است
۱۳ م ۵۰
۱۹ ۶ ۳۲

در اختتام

اُمّ یانچی این نائٹہ خسروی را کہ مطابق سنہ یک ہزار و سیصد و پچا ہجرت
شعخ

یعنی شاخ شاداب ترغدام۔ امیدوار از خالق اکبر و دادار داور چنانم کہ بیشہ
درباغ و بہار زندگانی از مدد آبیاری و باغبانی قدرتش ریان و مندھن
دار و بھمد والدہ الرحمہ فقط

قطعہ

ہست امیدم کہ بہ دانشوری گر غلطی بینی از ان بگذری
سیصد و پچا ہ پس از یک ہزار رفتہ ز ہجرت چو نکوبنگری
شاخ شعخ شد بہ دکن بارو آ کہ ازین نخل وفا بدبری
۵۱۳ ۵۰

میرودت شه ملک دکن آنکه نیابی به از و هستری
از کرم و لطفت و عنایات او باز نمودم به دکن و هستری
راز نهانم به تو کردم عیان چون که بدیدم صفت همسری
آصف هفتم چه شود کز کرم بار دیگر جانب ما بنگری
تا که در آید ز تو لای تو طلعت یزدی به تایشگری

در تغزل

چکید از ابر آزادی به لاله چنان آبی که گل شد غرق زاله
بده ساقی من باقی به مستی که بارندان نباشد هم پیاله
بر تلمیذ مکتب خانه عشق کتاب روئے او باشد رساله
درازی حساب آنهم غداست کتیب آمد کتاب اندر اماله
مشو آلوده لای عاقل بچیز که نتوانی ز خود کردن ازاله
من عاشق پیشه و عاشق کشتی تو من از این دوده ام توزان لاله
شکیبائی کس نم در بینوائی دعاء الفقر صبر لا محاله
برای منع غیر این خط حسنش کشود از صفحہ عارض قباله
در اطلعت به باب الله اعظم بان فی کل صبیح حکمہ لہ

ملک

در تهنیت عید الفطر

گر بعید آید رقیبِ گردم از جانان بعید
 ز آستان دستانم هان لای پاسبان
 و رخسارم از خم آرای ساقیستان شراب
 روز عید آمد بد زان لعل میگون لبم
 در جزا اردن ریاضت های سی روزی پری
 عید فطرت من لب و لعل بفر عیدیم
 ماه شوال است روز عید وین بر حال ما
 سختی ماه صیام آمد بسر ای نازنین
 طاق بری تو ای ماه تمام اندر فلک
 می برم بر حق پناه از گل جبار عنید
 من بعید انیسان چو از جان جانان بشم بعید
 روز عید است شراب لعل میباید چشید
 ای صمغ کن پیش آن خال سیاهم رو سفید
 بایدم از باغ و صلت غنچه نشگفته چید
 بے دنگ و قیل و قال خالی از گفت شنید
 تا مراد ما بر آید بخت ما گردد سعید
 باده باید خورد و بنیخ غم زدل باید کشید
 چون هلال عید دید از محبت ویت خمید

ناصح بیہودہ گورا باز چوں مینم برم
 اول شوال در روز عید کن مے راحلا
 گل شگفت بھر خاطر خواہی بلبل کنون
 خوش بود در بوستان بادستان شاہی کنا
 گلشن خاطر شاہ کنوں پرز گلہائے ہر
 جامہ نو پوش جام نئے نوشتن شاہی
 برکشے مطرب فقیرے اصفیر خوشدلی
 درو کن افکن مرا حل اقامت سجیدیم
 گر بیدیم صل او حاصل شود نعم المراد
 بر شام بادا مبارک خاصہ بر شاہ دکن
 در پناہ شاہ آصفجاہ در ملک دکن
 میکند طلعت دعا بعد از نماز روز عید

دیگر

چو عید فطر شد ساقی تو فکر بادہ کن مارا
 فرو داور زہر طاقی شامان جام صہبارا

بہ پوشان جامہ عیدی بنوشان جامہ بشیدی
 بزن چکی لنگینی بہ چنگائے مطرب حبیبی
 سر آمد چون شب عسرت برآمد ہونوش فطرت
 بزن از رویے بی باکی ہمی نامی طربناکی
 بطرحیہ آبادی برار او ازے از شادی
 رفیقی تا مر ایدل چه در کشتی چه در ساحل
 گرائی در دکن بحیرہ نیاہ اے مغلس مضطر
 در این ہی روز طاعت ہما چو ش گئے سوا تہا
 کنو کن عید است اجان ہار ہلا از بیخ غم نہا
 ہلال عید از ان ابرو کمان شہاد مید از کو
 سخن کوتاہ کن دیگر دعائے شاہ کن بحیرہ
 دو چشم اے طاہر گلشن اعظم جاہ کن روشن
 فروغ چہر مہر دین عظم جاہ تو آئین

بہوشان اح خورشیدی روشن ساز دہلہا را
 آب بینی کہ بر چینی بہ محفل پُرزد لہنا را
 بہ پانچیر اے بت از عشرت بے کدہ دل را
 بہ برازد دل بہ چالاکی قرار پیر و برنار را
 اگر دانا و استاد می رہ نوروز و خا را را
 بہ یاد اور بہر منزل حدیث خضر موسی را
 بہ شاہ عثمان علی خان بہ چو خواہی دین دنیا را
 رہ بودی از عجاوہ تہا و دادی و داتقوی را
 بدہستان بہ بیتا ہما تو جام نقل دینا را
 روان چن تیر شد کمسو چو دیدان ترک لغیا را
 بسان باہ کن نور ز ساعہ شام یلدا را
 پس انگہ در دکن افکن ز را و اشور و غوغا را
 گلستانی کند رنگین بہر جاے نہد پارا

سرے خلعت بران در نہ بیاران دوسر کمہ

چگوئی بر تو گویم زہ شنائے شاہ والا را

قصیدہ میلاد النبی

بست شوخ و شگفت شکران رخ جان نما
 تو بیا بیا بر ما گوبر قیامت آن که بر و برو
 به ترانه سلسله موی من بدرائی و لوله در فلک
 بفدائی ست تو ساقیم من مستباده باقیم
 سنبلیله شکر گل عارض تو چمن چمن
 بچمن جز نورش بلبلان بود از نایس نو گلان
 بخرویش زمره دلبری کن باس از این غم دکن
 لب لب و چشمه زندگی خطایار و سیر و بندگی
 نه بر پرده و نیر ملا به برون قوی و دولج با
 نگهی که شاهد ما کند گرهی ز کار تو داکند
 وطنم خراب این قفس که غم غلبه نفس
 نزوم چرائی کا خود کشم چرا همه بار خود

ز جمال کعبه مثال خود دل ما چو قبله نما
 چو شد از میان بهر نیر دل اضطراب بیا بیا
 میان منحل و کجمن چو بر اوری ز نوانوا
 نه حجازی نه عراقیم سوی دقتر جدا جدا
 گل و لاله رسته دهن من به بھاجن تو جا بجا
 تو دلا بشو و مصلصال طریقی ای چمن در ا
 ز میان مملکتی پری بدائی همه کن به پا
 بود از برای دوندگی سبب غم و لم و عنا
 همه کس فرین و بیاد لا گره از جبین کنجای و تا
 نرود ز دیده خدا کند تو گوی چو بنده خدا
 من از این شکاری بوالهوس بجز از دعا چکم ادا
 به میدیدن باین خود نشوم چو دیده بگو چرا

مه نو که سر به طرب بفضای ملک زب
 دل باز گردش چرخ دوش بود غرق
 بظهور نور محمدی که بود رکوب احمدی
 زمین اصحابی صفا گذر چو کنی کعبه دل سفر
 نغمات عنصطهرش حر نغمات عارض انورش
 چو کعبه شجر مدینه رو خیری زیار و دیار او
 خوراسان محمدی رخ ششعانی اجمعی
 خوش و خرم آمده از ارم زده بر بط قدیم
 دگر این دل آمده بسو بهوای کوی تو کو بکو
 کرمست چو ربن در لب بسته باخن آورد
 به تو انجمنان خودی گم که نهان دیدم دم
 هنری که پیشه من بود همه روح میگردن بود

زجای حمت زب که بود محمد مصطفی
 بد آمد از نیم غم کون بولای خاتم انبیا
 به نگر چو عاشق سردی به مقام حضرت کبریا
 تو به که یا شیب خیر برسان تنبیت از وفا
 حرکات طره خود مشر که دهد بحر نفس صبا
 به این دوش به نوا بگو که الی خلی لک مر حبا
 گل جاودانی سردی زده گز گز گل الی
 بد یار که محترم عقل و زبده ماسوا
 که دی رسیده تو رو بر ویدر و مطلب مدعا
 گل تازه در چین آورد که به لبیلان الصلا
 چو بعبه صفت هفت تم دکنم شود وطن از هدا
 سخنم چه نوحه کهن بود در آو گوهر به بها

نه ما توئی تو طبیب چه شود بطلعت اگر شقا

دهی از وفا و کنی عطا به تمام رنج و الم دوا

نعتیه

جلوه کنان خوش آمدی ای بت مه تقای ما
 تازه کن بهایجان بنده نهای کن فکان
 لب تشای بید دل بهوای بی زرد
 با همه صفت خاتمی بحری و انبیانی
 رفته چو میم احمدی در احدا از محمدی
 رای تو امر قضایی تو قدر به انزوا
 محو تو ام بذات تو مات همه صفات تو
 مرکز عقل اولی ناطق وحی منبری
 مصد خلقت بشر از همه چیز خنبر
 گشت بدل چو خنده و رانش عشق پر شر
 شاهمی و مالکای تو شمس و ماهای تو
 نغمه بلبل چمن بهر گل است و نای کن
 حامی اهل علم و دین با خیل کفر و کین
 وی بجال احمدی ایت والضحای ما
 بنده بحکم حق روان مرجع و مرتجای ما
 امد و از تو میدر گل به چمن سرای ما
 شذر تو ادم ادبی ای تو جهان جدای ما
 تا که به بحر سرمدی دل شد اشنای ما
 حق برضای تو رضا ز اول و انتهای ما
 ملک التفات تو کی شوم ای رجای ما
 قائل از خدا بی عاری از این هوای ما
 شمس عوالم صور نور خدا نمای ما
 غیر تو سوخت کبر سجای تو شد بجای ما
 هستی فنا فای تو ای سبب بقای ما
 می زندارشه دکن نائی تو نوای ما
 صفت هفتم است این قبله مقتدای ما

هوک کشاید از دم عقده درو مشکلم
 بوکه بر دبا علم کشتی تا خدای ما
 میروست کن نطل الکه ذوالمنن
 بر درت اند از وطن طلعت بنوای ما

غزل در مدح اصفجاه هفتم

انکه قدر او قدر کش قضا عثمان علیست	و انکه بدر از مهر او شد پریا عثمان علیست
انکه سلطان است عمان کمال اندر دکن	و از جمال انبیه ایزد نما عثمان علیست
ماهر سحر حلال و مصدر شان و جلال	صاحب فضل و کرم جو و عثمان علیست
شاه اصفجاه است دکن چون آسمان	نور محض و سایه خاص خدا عثمان علیست
ذات پاک از هوس بیچارگان را دور	نیر اعظم بچرخ اعتماد عثمان علیست
باب فیض عالم دارد وصف هفتم لقب	انکه داد او جودش کمیای عثمان علیست
او محیط و من محاط و محو و ماتش بارها	امتحان کرم و رای فهم ما عثمان علیست
میر با تدبیر دانشمند بی شبه و نظیر	خضر راه چشمه آب بقا عثمان علیست

بر فراز تخت شاهي هفتم ماه صیام
 کیست یاران روزه داران ایمنان عشق
 صف هفتم که دارد مرا عثمان علیست
 روزه داران ایمنان دیدار او افطاریست
 باشما گویم نه پنهان بر ملا عثمان علیست
 عشق یوسف تغیب سال از مصیبتان برداشتها
 آنکه عشقش در دل جان خدا عثمان علیست
 بزیوسف ای دل اندر این دلا عثمان علیست
 کی توانم کرد چون عین شنا عثمان علیست
 یا و خلق خدا این تا کجا عثمان علیست
 بهره در روز قمرنگ هند ایران و عراق

پادشاهی را که شطاعت شنا خواند کن

سروستان فامیر خدا عثمان علیست

زبان کویدهی مدح مکرر

بعشق پادشاه بسته پرور

شکر خدا که باز بدیدم جمال شاه
 شکر و سپاس منت بیخدا ای را
 بارت سجت بر ز بر تخت غر و جاه
 عثمان علیست اصف هفتم که در دکن
 کاندزد کن بشاه جهانم نمود راه
 با جود و با سجد و وجود است عدل و داد
 بر روی او خم است به تعظیم رشت ماه
 ذوالقدر و ذوالجلال خوش اقبال و دین پایه
 خود عرش فرشت است که شد سایه اله
 میر کبیر و بدر منیر است و بی نظیر

گر غنچه روی شاه تماشا کند چو گل
خند و زروئی جد نه اهسته قاه قاه
ریزش کند چو ابر سنخای شه و کن
ز بر بردهد بجای گل اندر چمن کیاه
بزم خطا بگیر پرستم اگر تو را
عشق است دعوی من آن توئی گواه
ساقی می کهن بن اندر دکن بده
در آنجمن که شاه کند عفو این گناه
مطرب برار ناله شهنواز که باز
باشد همی بزخمه ساز تو ام نگاه
شور شنای شاه چو طلعت بپا کند
گرد و بلب نعره تحسین واه واه

مدح شمر باشد غریبان را تحف
گر قبول افتد زه عزو شرف

دستغزل

شراب مغلان رنگین نباشد
بساط بیکسان سنگین نباشد
چه میدانم که در عالم وفایت
مرا با بیوفایان کین نباشد
قمر بے روی اور روشن نگردد
شکر بے عمل دشیرین نباشد
شود فرهاد از خسرو سرفراز
اگر پاسته شیرین نباشد

بہ بندے بلبل اینجا با گلے دل کہ خار دامن گلچین نباشد
 چرا آید تما شائی در آن باغ کہ سر و سوسن و سرن نباشد
 بہ بیمار ش نہ یہودی دہد دست چو پایش بر سر بالین نباشد
 ز خلف وعدہ خوابان زنجم خصوص از کس این ایس نباشد
 مرا وقت دعائے دولت شاہ بدل جز حاجت آئین نباشد

چو طلعت باش آزاد از دل دین

کہ با عشاق بیدل دین نباشد

دیوانہ منم صحرائے تورا پیانہ منم صہبائے تورا
 با کے نبود رسوائی من جز تو چہ ہوس ہوائے تورا
 لے سر روان گردو چو کمان سروار نکرد بالائے تورا
 برگو بچہ سود آوردہ حسود اندر بر ما دعوائے تورا
 با چون تو حبیب از جور رقیب تن در ندھم ابرائے تورا
 پیندم چہ دھی بندم چہ نہی ناصح نخورم اغولائے تورا
 گشتم بکھان دیدم بہ جہان لے جان جہان باوائے تورا
 گر نامہ بودیے نام و نشان از تو نکمہ امضائے تورا

در کوئے تو من شب تا بسم
بندم بہ سگان غوغائے تورا
گر چشم منی ابرو بہ منا
تا خوش نگرم ایامے تورا
امید من و عفو تو گرفت
این جاکے من و آن جاکے تورا
روئے تو حرم خال تو حصر
بنی تو چہ کنم بطحائے تورا
خواہد دل من جوید سر من
این دست تو دان پائے تورا
جز عاشق تو کس را نرسد
بدن برضا بلوائے تورا

طلعت بخدا خواہم نگرم
از سجده او یمائے تورا

سخن بادستان فرقی ندارد
کہن باباستان فرقی ندارد
بہر جائی کہ شد منزل لگہ یار
زمین با آسمان فرقی ندارد
در این درگاہ شاہ اردیدہ باشی
ملک با پاسبان فرقی ندارد
بکولیش از برائے جہہ سایاں
جبین باستان فرقی ندارد
رقیب حاسد و بدخواہ ناصح
زدشمن کینشان فرقی ندارد
لبش از سبیل و فزطوبہ
جمالش با جنان فرقی ندارد
وصالش با بہارستان جاوید
فراقش با خزان فرقی ندارد

دفا و عہد خوبان بجا جو بستی با جہاں فرقے ندارد
 اگر طلعت شود و اصل بجانان
 دگر با جان جان فرقے ندارد

غزل

ملا کر چہ میدانے زلف بر چین را گر قدم دید از دوش تمام چین با چین را
 دلم از لائے زلفت بسوی دانہ خالت بہ پرواز آید از دیدی تو مرغ دانہ بر چین را
 لب دندان خال و خط داغ و چشم و ابرویش بہفت اقلیم ہفتش ہزار ایش ازین را
 ازین نیز گستاخیہا و زین شہنچ بازیہا رخ شاہ تور اما تم نہ بید قرا و فرین را
 نمودی رو نیکو را کسود ی چشم جادو را ربودی زو را بازو را نہ ان در غم این را
 چہ حاصل میکند مجنون ز لیلی جز دلی پر خون تو در افسانہ گوے افزون شدی این را

گلستان بے تو زندانست اے جانانہ طلعت را

کہ دور از دوستان خواہ گل و شمشاد و نسیرین را

میخوارہ ز مئے دو کار دارد گہ نشہ گھے خمسار دارد

در نشہ ز عقل و ہوش خالی حالی ز خسار زار دارد
 ناک است کہ آرزوے بارش آتش بدل چنار دارد
 نوروز بروے آن دل افروز در فصل خزان بہار دارد
 ریزد مے و بوسہ بخشد از پے امشب ہمہ مادہ کار دارد
 ہر دل کہ اسیر زلف او شد نے راحت و نئے قرار دارد

جانے بجہاں خسریہ طلعت

دربیح چنیں خیار دارد

بہوش آن لب کہ تاب لب ندارد مہوشی کہ آن غنچہ ندارد
 بر پیران مکن ظاہر جوانی کہ آن دخلے بہ این مطلب ندارد
 بطوری آرزو مند م کہ شمرش مدیر و دفتر و مکتب ندارد
 بود خالش چو مریخی کہ در خط دگر منزل بجز عسقرہ ندارد

مکن طلعت بجز وصف نکویان

کہ عاشق غیر ازین مذہب ندارد

آن قدر گشتہ تو ہر جائی کہ تو خالی ندیدہ ام جائی
 مازتہا جدا برائے تو ایم تو جدائی ز ما بہ تنہائی

اے کہ در بند عشق خوابانی
 ہیچ پروا مکن ز رسوائی
 یار پیدا است در نظر مارا
 گشتہ پنہاں بعین پیدائی
 کسب نور از جال خورشیدش
 دیدہ کرد از برائے بینائی
 اے دل آخر چہ کارہ برگو
 منزل یار یا دل مائی
 دست پرورد چون تو سلطانم
 کاندر استیلم میکشم پائی
 ہمہ لائی بجستم و دیدم
 نیست غیر از ولای اولائی

طلعت از بسکہ چشم و دل میر است
 کف برار و بسان دریائی

الا ادکت اسرار المذاہب
 رعبت العشق فی علی المراتب
 سخت از سخت بودم بے زرو مال
 فبعدا لضر کادحت لمطالب
 ز جام بادہ بے رنگ ساقی
 نماید اشک من عکس کو اکب
 من محبوب ساقی چون یک انگشت
 ز یک اصلیم تافع رواجب
 شدم دور از دیار خویش و یاران
 احمر الک المکاسب والرغائب
 بحکمت گفت مولانا کہ سافر
 وقال اللہ فامشوفی لمن اکب
 بشاہ عثمان علیخان میکشم روئے
 بسان طلعت از بہر مواہب

لب یارم چو آمد در تبسم به باغ از غنچه گل خنده شد گم
 بریز اندر قبح ساقی مے صاف فلاخوفک علیہنا فاسقنی قم
 بجانم تشنه زد عشق آن گل کہ آمد سپیچو بلبل در ترنم
 زبان سوسنی گوید بہ زرگس الا یا صاحب الطرف الخفی غم
 زدی پھلو بہ پھلوئے بزرگان چو طفلان در بہ بازی گشتہ اہللم
 بدسترنمبر اول تو بودی بخوبی چون کنوں گشتی تو دوم

پراز عشق و محبت شد چو روزی
 نمی طلعت کشید از بحر قلم

خیل ترگان تو لے شدہ قدر انداز تواند نوک پیکان تو لے مہ چہ قدر ناز تواند
 شاہ خوابی و عشاق تو دایم بہ وطن سرفراز ند کہ در پائے سرباز تواند
 تو گلان طبعی شیفہ رے تواند بلبلان چمنی عاشق آواز تواند
 لب جان بخش چو باز پے تقریر کنی ہمہ دل باختہ صنعت اعجاز تواند
 ہمہ غن خوش الحان گلستان جہان در طواف حرم وصل بہ پرواز تواند
 بلبل و قمری طوطی و تذرو گل و سرود پیش لحن تو چو زاعند و غلیو از تواند
 باقد و قاست معز زون چو درائی بخرام سرو قدان گل اندام رسن باز تواند

حرف سرتبه و آهسته در این بزم فزن که حرفیان همگی بانجبر از راز تواند
 طلعتا شیوه رندی ز که آموخته
 کاین چنین پیر و جوان با ل انداز تواند

قطعه

عفو ش ز شما ایسد داریم	هر نیک و بدی که می نگاریم
سر از سر عجز می سپاریم	در پیش نظر و خطا بخش
بخشا غلط و خطاے ما را فد	اے ناظر مهربان خدا را
روزگاری چو شب را ایشان دارم	بآزلف تو دل زار و پریشان دارم
خاطر از کرده عجب سخت پشیمان دارم	بعد صد رنج که شد حاصل من گنج و صا
بس جرات بل از ناوک مرگان دارم	راستی با کجی ابروے جانا نه خویش
روز شوب و نظر آن صفحہ قرآن دارم	آیت رحمت حق چهره شاه کن است
زان سبب حسرت افزون دارم	یک نگاہی بمن آن چشم سیه مست نکرد
کز لب تنگ تو من تقویت جان دارم	شد دلم تنگ ده اے تنگ شکر تنگ میم
یک بدمان تو و یک گم بیان دارم	بچو طلعت برده مهر تو اے دست دوست

بیا در و غریزان دوری و طعم
 ز هجر یار و دیار آنقدر ضعیف شدم
 ز نجات بشدم آواره در جهان ورنه
 میانه تفسم رنجت بال و پر صیاد
 نه گریه چاره کارم به روزگار کند
 کسیکه جام بلا و دلا ساقی را
 ز جو دحام طائی و عدل کسرائی
 ز پند ناصح جور رقیب و غفلت یار
 ز دست دوست چو طلعت بر آتشم گردان

که با شراب محبت بسان باب زخم

سج باب ۱۱

ساقیا مستیم از جام بلا افزون کن
 تا حدیث دل غمدیده ز خاطر نرود
 سم شد ز بسنگ آمد و جبت آتش عشق
 بشو افسانه این بدر و گوش دگر
 هر که جز اهل ولا از دل من بیرون کن
 طره زلف سینه ی رگه بیرون کن
 نزد فرهاد بشیرین گذر ای گلگون کن
 نه به افسانه لیلی و نه با مجنون کن

سیل یک چشم روان است چون ساقی تو دگر چشم من از اطلے بی چون کن
تأبد گاه شد عشق گدایانہ روم بے نیازم تو ز دارائی صدقارون کن

مطر باز فرمہ طلعت معشوقہ پرست

زن آبہنگ وطن طبع مرا موزون کن

عشق تامل سلہ جنبان جنون شد بر من عقل حیران و سر سمیہ رفت از سر من
انچہ آموختہ بودم شر عشق بسخت ماند باقی رقم مهر تو در دفتر من
اینقدر بے خبر از حال من دوست بہا چہ شود گر گزرے بر سرمے دلبر من
گر نیزاری من با تو اثر هیچ نہ کرد بوالعجب سخت دلی دادہ تراداور من
میروم بر در سلطان دکن شکوہ کنان گر شود بخت مرا یار و خدایا ورن
ماہ شاہ دکن باشم انشا اللہ سرزند زود ز مهرش بفلک اختر من
حضرت آصف بیفہم کہ بود شاہ دکن جودش افزودہ کند قدر شکوہ فر من
بیشتر زاری من باعث نیزاری ست باش تا روین آئے پے سیم و زر من

ذکر شاہ دکن طلعت یزدی کن باز

خوش بوجد آر دل جان سرد پیکر من

بدھ اندر خوشی و خرمی نیست نہ بھرما کہ بھر عالمی نیست

چو بیرون خست شادی نیاید
 به بحر غم فرو رفتن غمی نیست
 ز بس در محنت و غم گریه کردم
 درون چشم من دیگر نمی نیست
 چنان در جلوہ حسن تو ماتم
 کہ هیچم یاد عیش و ماتی نیست
 بہ از خال رخ و چاہ ز سخندان
 مرا از آن کعبہ سنگ زخمی نیست
 من آن یک نقطہ پر کار عشقم
 کہ با من گردش بیش و کمی نیست
 بسا عشقت انسان ساز گارم
 کہ بے یاد تو ام زیر و بی نیست
 بچشم مست ساقی کز لب یار
 دگر چشم پے جام بسی نیست

تو لے طلعت چو کشتی ہمدم یار

غنیست دامن کزین بہتر دمی نیست

مھر تو دانی کہ شد جائے گزین در دلم
 پس تو کجائی بیا جائے گزین در دلم
 میروی وی بری صبر و توان مرا
 با قدموزون خود لے نشین در دلم
 جز رخ خوبت ز دل نقش دگر شد بدر
 لے صغم این جانبہ پائے و بین در دلم
 لوح دل تخته مھر مھر تو شد
 مات تو ام کف بجف سایہ چمن در دلم
 تا بہ ربائی دگر صبر و ترار مرا
 صید تو گشتم بیا ساز کمین در دلم
 من بامید تو ام بر سر راہ وفا
 تا گذری سوے من نیست خرابی در دلم

چون لطلعت تو را گشته مکان ای صنم

جلوہ کنان اندر لے باش مکین در دلم

گر باد صبا سوئے تو ارد گرد از من خواہم کہ بسوئے تو رساند خبر از من

ہر جا کہ روئے دیدہ بدن بال تو دارم و غفلتی لے دوست چرا اینقدر از من

یک لمحہ شد از مھر رخت ظاہر و باہر کلام بوجود از تو پدید این اثر از من

با خاطر شاد از درم لے مبدل و آئی چون جان جہان باش شبی تا سحر از من

بر شیشہ این دیدہ تو عکس رخ خود را چون شمس فلک سان عیاں لے قمر از من

دبر زم خیال تو ندانم چہ بساطے است کا بجا ہمہ دارند بہ پاشور و شر از من

لے مہبط انوار الہی بہ ارادت خواہم کہ مے باز نگیری نظر از من

طلعت بکتاب از اثر عشق حدیثے

بنویس کہ ہست این خبہ معتبر از من

چھو ریوش لے مصور نقشہ تدبیر کن خچے اور او اگذا رخائے تقدیر کن

لے لے یوانہ در سوائے زلف آن پری گزریان ہار و تور اپس ترک آن زنجیر کن

یا بیاسر کن بزندان بلا در عشق او یا پرو آزاد و قطع نالہ شکیں کن

ساقیا از بادہ و شیشہ ام سیراب کن ہم از ان نقل لجم تا شام دیگر سیر کن

مطر اند بزم شادی شازهی کوک کن کن بوجد آغار ساز آهنگ بم بازی کن
هر چه گوید چنگ شور انگیز اگر داری تمیز گوش هوش خویش را و ادراپندیر کن
باسپاه غمزه چون بینی دو چشم مرست او هم خطر از فتنه و دألم حذر از تیر کن
ترک سر کن گردم از مهر و محبت مینری رو بمیدان فاداری لبان شیر کن
آتش عشق شاه عصر ازادی شوی در وطن خواهی خوف از تیر و شمشیر کن
از معشوقان کشیدن ناید از هر بوالهول بانیاز او را بجوی و زود باش ویر کن

خواهی اطلعت که عکس اد درست افتد به دل

خویش را آئینه جانانه بیرا بیر کن

گفتمش تا که توان باد در هجران سخن گفت تا وقتی که رو آری هستی با سخن
گفتمش چشم تو تیر از نوک مرگان مینزد گفت آری کار ترکان است تیر انداختن
گفتمش بس کن ز بار و خون ناحق رنج کن گفت رسم کجکلاهان است شمشیر آختن
گفتمش تا که کنی از طبع نازک تو سنی گفت خوشی شهرلوان است تو سن با سخن
گفتمش ای دست بادل دکان خود بساز گفت این ساز گاری هست عین با سخن
گفتمش پنهان کن در زیر لطف آن روی ما گفت طرز مهجبینان است علم افرا سخن
گفتمش دور از وصال با که پردازم کج گفت ای طلعت نشاید جز بهار با سخن

لب کشودی و مرا خرم و خندان کردی
 باز لیلحک سز زلف تو این بویف دل
 دیدم پیر شود روشن پس بر این تو
 جز ندانست غم به شجر مهر تو نیست
 لاله در باغ بداغ از گل اگر بر زده سر
 خوشدلی قسمت یانیت به تقدیر بگو
 زار و نالانم و چون مرغ گرفتار نفس
 آتینا بدکین خار وجودم به تو دست
 استینت چو ننخواهی که بگیرم تو دوست
 تو مرا مات چو عکسی به کرامات آب
 خانه آبادم از انبل سخندان کردی
 آتش در ام گرفتگی و بزندان کردی
 زان بشیر که روان جان کنعان کردی
 راست برگو چه سبب جلوه بنیامان کردی
 تو مرا داغ به باغ گلست آجان کردی
 با من سخت چرا چهره تو پنهان کردی
 بهر صیاد مرا مرغ خوش الحان کردی
 گذراندم بر من بر زده دلمان کردی
 یک بحیب اندر دیک بگیر بیان کردی
 اندر آوردی حیران و دهرسان کردی

طلعتا دهر پر از آفت و بخت است بلا
 دل ازین عرصه چرا زار و پریشان کردی

دگر ره این غزل در مدح شاه است
 زبان ما را بحب او گواه است

چو اسخفار و گفتار تو زیباست
 یعنی بخت در دانی سخن گفتن^{۱۲}
 بھر سرے کہ بینم باز م این دل
 بدہ ساقی مے و مطرب بزن نے
 نواز شہائے میر عثمان علی خان
 گدے در گہ شاہ دکن باشش
 دمی گرم و دلی خوش خاطرے شاد
 دکن در عہد شاہ عثمان علی خان
 چہ شد شاہ دکن از عالم آگاہ
 غبار از چہرہ آئینہ دل
 سخن راھی بمقطع آرم و باز
 بسویت گوش و چشم باز و بیناست
 تذکر و گلشن ان سرو بالا است
 کہ عشق با عشق شاہ والا است
 برون از شرح و بسط و حد و حسی است
 کہ ہر چیزی کہ دل میخواہد اینجا است
 نعمت ز آصف ہفتم دوبا لا است
 بسان جنت و فردوس اعلیٰ است
 بساطم را کف جو دوش بیار است
 برفت و بختم از خواب گران خواست
 زبان با مدح شاہ گویا است

چو آید شاہ را طلعت شناخوان

تو گوئی بلبل ایران در او است

بتائید خدائے پاک داور
 ضمیر من ز میر عثمان عیون
 مرا آب مراد آمد بمنظر
 چو روشن گشت صافی و منور
 چو بر در گاہ شاہ از عاجزی سر
 نہادم سر بر این دفتر قلم را

نوشتم نامهٔ الحسند لید
بنام بادشاہی داد گستر
بگو شمع باز گفت آن نوش لب و ش
کے طلعت بگو تاریخ دیگر
نیارتم تخلف یار خود را
ازان رو گشتش کای دست بگر
کف شاہ نطنام و نهر ساگر
دو آب کافی تسنیم و کوثر
۱۳ م ۵۰

غزل

بہ خوبی در جهان یکتا توئی تو
امیر کشور دہا توئی تو
بہ گلزار جہان و بزم امکان
گل گلشن مل میا توئی تو
خسرا باقی و زند لا ابالی
منم من صاحب تقوا توئی تو
یگانہ آصف ہفتم زدانش
بہ ہفت اقلیم جان دارا توئی تو
تو سلطان العلومی در حقیقت
بگیتی زان اولی الامر کی امش
میان جان درون دیدہ دل
سرور اندر سرور و نور در نور
بہ کالای سخن شادم کہ دامنم
بہ عالم عالم اسما توئی تو
مطاعت کی شہ والا توئی تو
بہر جا بگر انجا توئی تو
بیدار جہان ارا توئی تو
خریدار چنین کالا توئی تو

چو گردی کاید ای طلعت هویدا
از ان پای فلک فرسا توئی تو

غزل

گلبن باغ طرب تازه وریان شده باز	بلبل علم و ادبشاد و خوش الحان شده باز
سنبل پر شکنش افت ایمان شده باز	ترگس غمخوارش فتنه دوران شده باز
یارم از طور تجسلی به صفات ازلی	جلوه گردن نظر موسی عمران شده باز
شانه بر زلف پریشان بده معشوقه ما	یاصبا عقده گشائی ل حیران شده باز
اعتمادی نیکند یار بگفتار رقیب	چون خبردار ز ظلم و ستم ان شده باز
زلف بکشد و دلم برد بهیچ شکنش	صعوه با بازیه ست و گریان شده باز
گوی دل من که بچو لانگه ان شاه سوار	چون تسلیم و رضا در خم چوگان شده باز
چون هوید ز دم حضرت روح القدس	موج زن روح سخن بر سر عمان شده باز
با جمال و دل نورانی خود شاهد من	کعبه و بتکده گیر و مسلمان شده باز
پیش از این پیشه او بود با جور و جفا	فرده ای دل که از این کار پشیمان شده باز
طلعت از تربیت رای شده ملک کن	بلبل سا بچمن مست نواخوان شده باز

زود دل گم شده میخواهم و حاشا دارد
 بصفت ارنی شرکان سر و عوا دارد
 ترک غارت گراما عادت او ترک نشد
 یار سمین برم از غایت نازک بدنی
 با وجودیکه بود اول درویشی او
 ز وفاداری او هیچ نگویم که دلی
 بیوفائیست چنان یار جفا پیشه کز او
 قفس تن و گرای هم نفسان اشک بصر
 اینجوشان طائر از او که با خاطر نشاد
 خبر از ما برسانید هم او از ان را
 بگل روی دل ارای تو ای تازه بها
 ساغر ساقی اگر اختر تابنده شود
 نیست چون کعبه و بتخانه خرابات غنا
 پیر میخانه ندارد بریاز هد و پرع
 چون به یوسف نشود وزن ندان رکن

دوستان کار من یار تماشا دارد
 چشم او باد لم اندیشه بجیا دارد
 چون بغضت کشتی جانبینما دارد
 چون روانیست که جادرتن تھاوارد
 هر چه خواهی همه در چننه هیا دارد
 چون صد خالی از ان گوهر حیا دارد
 گریه پر سندانند که چه معنی دارد
 چون جبابی است که جابر سر دریا دارد
 با گل و سرو و سمن سیر و تماشا دارد
 کز شما ملتستی در قفسی جا دارد
 بلبل عشق چکوبیم که چه غوغا دارد
 عجیبی نیست ز مهری که بینا دارد
 هر طرف باز بر خسار تو درها دارد
 محض خلاص بختی طاعت تقوا دارد
 که برویشی فی از دیده زلیخا دارد

طلعتا نعمه جان سوز تو با ساز طرب
اثر چنگ خوش اهنکِ نکیسا دارد

حدیث غیر او با من گموباز	بغیر از مهر او راهی محوباز
صریر از خامه بر نامه عشق	بگوش عاشقی زن ای سخن ساز
توئی مطرب یکی ساقی یکی یار	تارا کن بعشق هر سه تاساز
بهار دل شود خرم بشش چیز	ز رویارو گل صحت تل و ساز
هر آن سری که دارم با تو گویم	بشرط آنکه باشی محرم راز
همیشه در جهان غار است با کل	به باید ساخت با هر ساز و تاساز
چو ظاهر بر فلک دارد و کف ماه	دگر زیر فلک خود باش رماز
بعالم ساده یک سخت بودن	ز بیخیت زنجی در ختم انداز
عدوی دین ایمانست شیطان	ولی یزدان بکارش گروه انباز
جز و کس این معمار اند اند	همه حرفش کنایاست و الغار

رهی نباد رمی بگشا که طلعت

بدلخواه تو کرد با تو دساز

دلادرجان شاد و شغوف باش بدینا و دین هر دو مصرف باش

بفکر خلایق بذکر خدا
شب در روز مشغول مالوف باش
بزن نغمه مطرب از عشق شاه
زهر پرده از پرده مکتوف باش
ز ماهی رسان شور شاهی بماه
در این شور شهنواز موقوف باش
پی صید مرغ دل از چنگ خویش
به از بازو شاهین و سرنوف باش
بمداحی اصف هفت تین
چو طلعت سرافراز و معروف باش

میخوارگان دیار دکن

دلا ساقی دماء مضاف باش

خواب این نجبی که دارم در سر گزینیت
شرح این جالی که دارم در زور هرگز نیست
گر به گرسالی کند در خانه من جستجو
عاقبت دیوانه گرد چون او یک نیست
یار با اغیار یار و زردار و مرازی زری
با خیال جام وصل و نشان از جوش نیست
گوش من کرشد ز پندناصح و اورا خبر
از دل کنده گوشتی و اخس و اطروش نیست
میکند پندش شرار عشق ما را تیزتر
در نه طبع از سر کشی بهود و بازی گزینیت
توبه درستی زستی زاهد و ستور نیست
در هوای گنج حسن او به تار مودلی
غیر زلف او که روزم را حجاب شب کند
کار عقل است این اکنون بر من بخش نیست
چون لیل من مهر با ما هم آغوش نیست
سنبلی برار غواتی اینچنین رو پوش نیست

جز کند زلف و لبندم بصید هر دلی طوطو پرچم از فرق تراوش نیست
دیشب از رویش شب باو روشن تر روزی رویش بچشم روشنی چون شمع نیست

طلعتابی ذکر هو در جمله اشیا هیچ نیست

عالم و آدم ز تبیحش دمی خاموش نیست

به پای نخلی از خواهی اناضه به باید ز رفتن چو قراضه
سبک تر زن قدم ای یار سرکش که با ما خوش نباشد این جهاضه
نه من آن مرد گولم کز فصولی بزیر افتد مرا آب از خصاوضه
ببین در من ضعیفی گر حریفی که هم با تو نماند این بصناضه
به یاران دشمنی سومی ندارد ز کف بگذار اُیین بضاوضه
سیه روزم ز شام زلفت ای دوست مگر روی تو بنماید بیاوضه
سلامت زین نفر گر باز گردم تو را جان ارم ای جانان عراضه
بحمد الله کز الطاف شاهای مرشد تازه جان اندر غضاوضه
بمهر صفت هفتم گرفتیم غمان تو س طبع از ریاوضه
چرا باطلعت ای دلبر بجنگی

چو او در صلح میخواهد مخاضه

فرشته در دو جان نوشته تایرخ دل ساگر یکی صین مخاضه

۱۹ ۶ ۳۱

رباعی

ز بهر نهم هفتم شاه اصف شد این تایرخ یعنی بحر غنیف
ظاهر اندم که نهم اصف شد سال تایرخ بحر غنیف شد

۱۳

غزل

عزیز مصرطن بیا و با ما بساز در خمی من در دکن ز رحمت ساز باز
انچه کند زلف یار بر رخ زار دلم نکرده در مرغزار پنجه شاهین و باز
شراب ساقی مر جئون فزون میکند فنون برون می بر دواز رمای شای باز
نوامی مطرب پی عشق وی چون بی فی قرن شود خوش بود به نعمهای حجاز
طلعت بلبل صفت غزل سلفی کند بهج شاه دکن به کن سوز و گداز
بشوق اگر جانب نظام ساگر روی میسر از این وان به نشیب و فراز

در صد جستجو بدم که اندم و

زعرش تایرخ او بقرب ضحضاح باز

۱۹ ۶ ۳۱

شاهد مرسانی ساغری مداش ده
 نی چو باداش ده صبح و ظهر و شامش ده
 زیر ابر رحمانی تنهها بد هقانی
 کشته ام به حسانی اب بی غامش ده
 خویت ای بهشتی رو غم کشری دارد
 بهجو عاصت ان مور الضی الجامش ده
 بالبان رنگینت انجین نخل کردی
 در شکر فشانها جان من قوامش ده
 سرو من بر عنائی میرود به تنهائی
 تا نگشته هر جانی در برم قیامش ده
 در دکن چون باری طائر چمن زاری
 گرد اید از یاری دانه بانظامش ده
 بارقیب اگر تو ام گردد ان بت هدم
 در قمار دل کم کم فدا خاص عامش ده
 برز باغم از حیرت امدای صنم لکنت
 همچو صاحب حجت منطق تماش ده

ای حرفیت تیر اندازد او طلعت امد باز
 وی سیم خوش انباز سہمی از کھامش ده

فرد

چو پرستی پیا ل نھر سگ
 جوابت تو را بھر اخاذت
 ز سعی نظامت ساگر جلی
 کہ تارخ اشو غریل علی

۱۹ ع ۳۲

۱۳ هـ ۵۰

غزل

مشک دار می از می زلفیکه چین بر سر زده
 موی تو بر غنبر قصدال دارد برتری
 طره زلف تو را مشاطه چون بند و بهم
 مینماید چون پریشان نشکنی دل در نظر
 من تو را یارم ولی برگو تو یار کیستی
 قدرت یزدان کا شاکن که از یک جلوه
 بازی زلف رخ و چشم و خط خال و لبش
 ترک چشم مست او بانوک مرگان در آ
 هر که گیسو موی از مهر تو باد طلب
 بر نثار است سهرمی با قطرهای اشک شوق
 حضرت نواب سیر عثمان علی خان دکن
 بیدق شاهمی به بام داد خواهی میر ما
 اصف هفتم که هر هفت عروس ملک داد
 خال تو چون پورا در خمیه در اوز زده
 بلکه بر عطر سلوئی طعنه و تسخر زده
 هر که بنید گوید از سنبل نگل افسر زده
 همچو مرغی زار کا نذر اشیانی پر زده
 با که روزی ره پیار و با که شب غم زده
 زان حال آتش بجان هون و کا فر زده
 شش جهت ایشان اندر عالم تشدد زده
 بر دل غمیده من از جفا خنجر زده
 چنک بر چنل الملتین حضرت اور زده
 سوزن مرگان من بی رشته برگو هر زده
 بلکه عدل از شهبان بهتر بزی زر زده
 در جهان از دیگران امروز نیکو تر زده
 هر دم از رای ریزین بر جسم او زیور زده

سینه‌بی‌کینه اش گنجینه اسرار حق چهره او خنده بر این اسکندر زده
سفر از می‌های طلعت نیست در عالم عجب
بوسه‌ها بر خاک راه شاه دین باور زده

شش غزل کم شد از گل تهافت رنگ با مطلع غزل هفتم نیز رنگ

سحر گل بزمیای دل گر عین هزاران است	هزاران همچو شیدا بران گل هزاران است
کنون هنگام جام با ده فصل بهاران است	در وصل از دل جانان که خود صبا است
گذشت اینکستان وستان با قیامت	به بتان جام و پرمی کن که ایام خیران است
وزان با بهار است و زان بر نیسانی	پدید آیت حافی زهر که قطره باران است
شراب می‌ل‌گران لب کن از ان کباب	که میل دل نقل می‌بسیار باران است
نمای حضرت عثمان علی‌را چو برخویم	تو گوی سلی خوشخوان باغستان ایران است

جنون طلعت از حد شد برون ای خسر و خوبان
ز روی محبت بنگر بد و کز جان نثاران است

غزل دوم

باغبانی کرد درخت دوستی برچید است بلبلان در دُل مانند گل برچید است

ابر رحمت تو تو تریزین باریده است یاکه رضوان آب کوثر در دکن پاشیده است
 میرسد هر سال برالش گره از زلف حور آنکه درگاهش جبین عالمی سائیده است
 از فلک بھر مبارکباد می آید ملک در دکن چون ماه گیتی اختری زائیده است
 شاه صغاه سلطان العلوم ذوالکرم نور ایمانی زیر دانه در دلش تابیده است
 شاه صغاه ظل الله فی الارض آنکه او کسوت شاهی خدا بر قامتش پوشیده است

ای بسا بشما که در خلوت پی دیدار او

طلعت یزدی بدرگاه خدا نالیده است

غزل سوم

اگر چه لایق خدمت هیچ باب نیم بنجا کپای تو ای شه کم از جناب نیم
 مقیم شهر و مسافر ز مومن و کافر زنند طعنه بن کز تو کامیاب نیم
 به سخت جانی من عالمی شکفت از د کبری تو چون بره سیل غم خراب نیم
 روان بدشت خون نشنم بشربت صل بیاری خضر اندر پی سراب نیم
 مولف من و ترسا برهن و راهب مخالف بیت نیما و شیخ و شاب نیم
 بزیحتر سما پاییه هماسایه بسان باز سفید شهم غراب نیم
 نشای شاه دکن برقرار می خوانم به طر ز طلعت یزدی در انقلاب نیم

غزل چهارم

نوگل روی تو چون گشت بخارالوده بگل کوی پای دل زارالوده
 ماهن پرده برانداز و بین کرزه دور میسرم بر سر کوی تو غبارالوده
 نیست چون بیدامیدم از خود شدم ز آتش خویش بگرد چنارالوده
 زلف تو عنبر سار است یا عطر کلاب یا که نشاط بدو مشک تمارالوده
 دوش از ان ساغشادی که بیاد تو زدم شد برو دوش کمر تا به کنارالوده
 شوق دیدار تو ای شاه فلکبجاه دکن کرده مامی زدوگان را بنهارالوده
 دامن طلعت یزوی ز کنه پاک نشد

تا نشد با عرق تجلست یارالوده

غزل پنجم

برن هرون اینه یارب نگاه کیست و اینه ضمیر مرا سوزاه کیست
 در کوی دوست ساکنم و سالها کسی از دیدنم نگفت سگ بابگاه کیست
 تخم و فای کیست نخلان دزین تن در آسمان روح حیال روی ماه کیست
 از راه دور چون بحضور شد ایدم گر گم رهم غنایت او خضر راه کیست
 شاها چه شد که هیچ نمی پرسید از کسی کاین بنده غریب من اندر پناه کیست

گیرم که در بهار تو خود روی گلشنم
از باغبان به پر کل این گیاه کیست

در شهر شاه طلعت یزوی چو شد گدا

آگاه شد که میرو کن پادشاه کیست

غزل ششم

چو قفل از در به امر قفل گشودم
به صل فرج و جز، کل گشو دم
بیل غم ز می بر دیده دل
کشیدم سد و راه بل گشودم
بگفتان دستان خوش در گستان
ز بهیخانه و از رو گل گشودم
گشودان زلف چن شاین و گشتا
به صید مرغ دل چنگل گشودم
چو طوق طره اش برگردن دل
به بستم ز او هزاران غل گشودم
به طرز عاشق شیدا زبانی
به مدح شاه چون بلبل گشودم

مطلع گم شده
اگر طلعت گل افشان دعا شد
من از کلاک شناس بل گشودم
غزل هفتم

قللک میگو شدم اندر عرش کبریا امشب

من از شو قم جدا در وجد و جان و دل جدا امشب

خامه مشکین به تسکین دل مدحت شمار
 بر بیاض نخت یاری باز شد گوهر نثار
 نامه شد رنگین بنام حضرت شاه دکن
 زنده باد این شاه و ملکش برقرار و پایه دار
 بنده احسان صدر اعظم ان شاوم که داد
 زربخیز ازنده دُرهای درج افشار
 شمع بزم شاد را تهنه من پروانه ام
 گرد و ویش هر که بینی پرزند پروانه وار
 گلبن مهر و وفا و و نخل جو داست و سخا
 فیض بخش و سایه گستر برگ بارش بیشتر
 کرده بود از بینوائی جا به کنج انزو و
 شاهد مدح و ثنای شهریار کا مگار
 عاقبت شد و نما اما پس از چندین دعا
 تا بسال چهارمین این طبع زاد جان نثار
 چون مجسم از دل جان مشکلی اسان شد مرا

همت از شاد جوان بخت و مدد از کردگار
 شد بجهاد شد تمام این نامه از ار شاد شاد
 بد پنجاه و دو با سیصد ز هجرت بر هزار
 گریخت و دود و حال و بنودی سرزد خطا
 شهریار ما خطا پوش است و ما میدوار
 کار خود را گری خواهی به کام دل رسی
 کن لبان طلعت یزدی به یزدان واگذار

کتابش شاه گشت محکم
 به مین همت و ستور اعظم
 پسند شاه آید یا نیاید
 چه می پرسی ز من والله اعلم

(..)

چو دل بخلقه آن لف پز چین دارم
 چو پاسان بربیب سک از کین دارم
 خط امان تو دارم بھر کجا که روم
 قسم بجان تو که ز مدعی نمیدیشم
 بلغ از دل من لاله دانداز آمد
 بیا که جان و دل و دیده هب ز ریوت
 دل شکسته ما را گرفت و گفت آن یار
 ز نغمه طرب انگیز طرب ای ساقی
 بمصحف بخت از جبهه دهان گونی
 بسان بلبل شیدا بگل نیم عاشق
 بنور شمع تو پروانه ام که در محال بس
 مکان ز دیده بدل اومت لی از خود
 درون شیشه اندیشه صاف و زندانه
 زیار خویش گرا سر دل نهان دارم
 ادا نکرده حق بندگی حق طلعت

هزار چین بر یکی چین از آن چین دارم
 نه دامن و نه گریبان نه آتیش دارم
 ز استان تو نقشی که بر جبین دارم
 تو شاهدهی دهن انکار از بین دارم
 ز عشق روی تو بس اه آتشین دارم
 گهی خراب گهی خسته و خربین دارم
 که میل جانب دلهای این چنین دارم
 بیشه دیده و چشمی به ساتکین دارم
 نظر بسوره و الفجر و یاسین دارم
 که عشق حسن و جمال گل آفرین دارم
 نه بیم جان و نه خونی زان این دارم
 هنر ندارم اگر دارم از میکس دارم
 شراب ساقی باقی یک اربعین دارم
 خیانتی است که با شفق امین دارم
 بیاب حمت او روی شرمین دارم

همین تاج و رنجر یار دکن
 بود رای او زرد شه رای زن
 زمین و زماں را شه مؤتمن
 همه گوش گرد گل اندر چمن
 یهود و هندو و مغ و برهمن
 بحسن مهارت بخلق حسن
 بحق عارف و اقا علم و ظن
 جالش در آئینه فکر من
 برفت از دلم آرزوی وطن
 رسید اب و زگی بروی سخن
 به طلعت که خسر و پرستی کن
 عجب نیت گر حاسد اید شمن

ختم شد

